

A POLGÁRI LAKOSSÁG HÁBORÚ IDEJÉN VALÓ VÉDELMERE VONATKOZÓAN GENFBEN, 1949. AUGUSZTUS 12-ÉN KELT EGYZEMÉNY

(IV. GENFI EGYZEMÉNY)

Alulírottak, a polgári lakosság háború idején való védelméről szóló Egyezmény kidolgozása céljából 1949. április 21-től augusztus 12-ig, Genfben tartott diplomáciai Értekezleten képviselt Kormányok Meghatalmazottai a következőkben állapodtak meg:

I. Cím

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. Cikk

A Magas Szerződő Felek kötelezik magukat, hogy minden körülmények között tiszteletben tartják és tiszteletben tartatják a jelen Egyezményt.

2. Cikk

Azokon a rendelkezéseken kívül, amelyek béke idején is alkalmazandóak, a jelen Egyezmény alkalmazást nyer két vagy több Magas Szerződő Fél között bekövetkező megüzent háború vagy minden más fegyveres összeütközés esetén, még ha a hadiállapot fennforgását közülük valamelyik nem is ismeri el.

Az Egyezmény alkalmazást nyert valamely Magas Szerződő Fél területe egészének vagy egy részének bármilyen megszállása esetében is, még akkor is, ha ez a megszállás nem ütközik semmiféle katonai ellenállásba.

Ha az összeütköző Hatalmak valamelyike a jelen Egyezménynek nem is részese, az a Szerződő Hatalmakat egymás közötti viszonyukban kötelezi. Az Egyezmény kötelezi ezeket a Hatalmakat ezenkívül az említett Hatalommal szemben is, ha az elfogadja és alkalmazza annak rendelkezéseit.

3. Cikk

Valamely Magas Szerződő Fél területén keletkező nem nemzetközi jellegű fegyveres összeütközés esetén mindegyik összeütköző Fél köteles legalább az alábbi rendelkezéseket alkalmazni:

1. Azokat a személyeket, akik az ellenségeskedésekben nem vesznek közvetlenül részt, ideértve a fegyveres erőknek azokat a tagjait, akik letették a fegyvert és azokat a személyeket, akik betegség, sebesülés, elfogatás miatt vagy más ok következtében harcképtelenné váltak, minden körülmények között, fajon, színen, valláson, hiten, nemen, születésen vagy vagyonon, valamint más hasonló ismérven alapuló bármely hátrányos megkülönböztetés nélkül emberséges bánásmódban kell részesíteni.

Ebből a célból mindenkor és mindenütt tilos a fent említett személyek tekintetében:

a) az élet és a testi épség elleni merénylet, különösen bármely formában megnyilvánuló emberölés, csonkítás, kegyetlen bánásmód, kínzás;

b) túsok szedése;

c) az emberi méltóság megsértése, különösen a megalázó és lealacsonyító bánásmód;
d) a szabályszerűen megalakított és a művelt népek részéről elengedhetetlennek elismert igazságszolgáltatási biztosítékok alapján működő bíróság által előzetesen meghozott ítélet nélkül kiszabott büntetés és annak végrehajtása.

(2) A sebesültek és a betegeket ápolás céljából össze kell szedni és ápolásban kell részesíteni.

Pártatlan emberbaráti szervezet, mint például a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága, felajánlhatja szolgálatait az összeütköző Feleknek.

Az összeütköző Felek továbbá igyekezni fognak külön megállapodások útján egészben vagy részben hatályba léptetni a jelen Egyezmény egyéb rendelkezéseit is.

Az előző rendelkezések alkalmazása nem érinti az összeütköző Felek jogi helyzetét.

4. Cikk

Az Egyezmény védelmében részesülnek azok a személyek, akik összeütközés vagy megszállás esetén bármely időpontban és bármely módon valamely olyan összeütköző Fél vagy megszálló Hatalom hatalmában vannak, amelynek nem állampolgárai.

Az Egyezményben nem részes állam állampolgárai nem részesülnek ennek védelmében. A semleges államnak a hadviselő állam területén tartózkodó állampolgárait és az együtt hadviselő állam állampolgárait nem kell védett személyeknek tekinteni mindaddig, amíg annak az államnak, amelynek állampolgárai, rendes diplomáciai képviselője van abban az országban, amelynek hatalmában vannak.

A II. Cím rendelkezéseinek mindazonáltal a 13. Cikkben meghatározott szélesebb alkalmazási körük van.

A hadrakelt seregek sebesültjei és betegei helyzetének javítása tárgyában 1949. augusztus 12-én kötött vagy a tengeri haderők sebesültjei, betegei és hajótöröttei helyzetének javítása tárgyában 1949. augusztus 12-én kötött, vagy a hadifoglyokkal való bánásmód tárgyában 1949. augusztus 12-én kötött genfi Egyezmények által védett személyek a jelen Egyezmény értelmében nem tekinthetők védett személyeknek.

5. Cikk

Ha valamely összeütköző Fél területén ez a Fél a jelen Egyezmény által védett valamely személyt alapos okból úgy tekint, mint akit egyénileg oly indokolt gyanú terhel, hogy az állam biztonságára káros tevékenységet folytat, az ilyen személy nem hivatkozhat a jelen Egyezmény által biztosított azokra a jogokra és kiváltságokra, amelyek, ha azokat az ő érdekében gyakorolnák, az állam biztonságára hátrányt jelenthetnének.

Ha a jelen Egyezmény által védett személyt megszállott területen kémkedés vagy szabotázs vádjával, vagy azért tartóztatták le, mert egyénileg oly indokolt gyanú terheli, hogy a megszálló Hatalom biztonságára káros tevékenységet fejt ki, az ilyen személyt a katonai szükség által feltétlenül megkövetelt esetben a jelen Egyezményben szabályozott mozgási jogától meg lehet fosztani.

Az előző bekezdésekben említett személyeket azonban minden egyes ilyen esetben is emberséges bánásmódban kell részesíteni és bünvádi eljárás esetében sem lehet őket megfosztani a jelen Egyezményben előírt tisztességes és szabályszerű eljáráshoz való joguktól. Ezek a személyek is visszanyerik a jelen Egyezmény által védett személy összes jogait és kiváltságait, a konkrét körülményektől függően az állam vagy a megszálló Hatalom biztonságának megfelelő legkorábbi időpontban.

6. Cikk

A jelen Egyezményt a 2. Cikkben említett minden összeütközés vagy megszállás esetében annak kezdetétől fogva alkalmazni kell.

Az összeütköző Felek területén az Egyezmény alkalmazása a katonai műveletek általános befejezésével ér véget.

A megszállott területen a jelen Egyezmény alkalmazása a katonai műveletek általános befejezésétől számított egy év eltelte után ér véget; a megszálló Hatalmat azonban a megszállás ideje alatt - amennyiben ez a Hatalom a kérdéses területen a kormányzati feladatokat ellátja - a jelen Egyezmény 1-12., 27., 29-34., 47., 49., 51-53., 59., 61-77. és 143. Cikkei továbbra is kötelezik.

Azok a védett személyek, akiknek a szabadon bocsátása, hazaszállítása vagy a korábbi státuszba való visszahelyezése a fenti határidő eltelte után történik, a közbeeső időben a jelen Egyezmény védelme alatt maradnak.

7. Cikk

A Magas Szerződő Felek a 11., 14., 15., 17., 36., 108., 109., 132., 133. és 149. Cikkeiben kifejezetten szabályozott megállapodásokon kívül minden olyan ügyben, amelynek külön szabályozása számukra célszerűnek látszik, egyéb külön megállapodásokat is köthetnek. A külön megállapodások nem rosszabbíthatják a védett személyeknek a jelen Egyezményben szabályozott helyzetét és nem korlátozhatják az ebben részükre biztosított jogokat.

A védett személyeket az ezekben a megállapodásokban szabályozott kedvezmények mindaddig megilletik, amíg az Egyezmény rájuk alkalmazást nyer, kivéve, ha az említett vagy a későbbi megállapodások kifejezetten másként rendelkeznek, vagy ha az összeütközésben résztvevő egyik vagy másik fél irányukban kedvezőbb intézkedéseket foganatosít.

8. Cikk

A védett személyek semmilyen körülmények között sem mondhatnak le sem részben, sem egészben az Egyezmény és adott esetben az előző cikkben említett külön megállapodásokban részükre biztosított jogokról.

9. Cikk

A jelen Egyezmény az összeütköző Felek érdekeinek oltalmazásával megbízott Védőhatalmak közreműködésével és ellenőrzése alatt nyer alkalmazást. E célra a Védőhatalmak diplomáciai vagy konzuli személyzetükön kívül saját állampolgáraikból vagy más semleges Hatalmak állampolgáraiból küldötteket jelölhetnek ki. Ezen küldötteknek a részére meg kell szerezni annak a Hatalomnak a hozzájárulását, amelynél feladatukat teljesíteni fogják.

Az összeütköző Felek tartoznak a lehető legnagyobb mértékben megkönnyíteni a Védőhatalmak képviselőinek és küldötteinek feladatát.

A Védőhatalmak képviselői és küldöttei nem léphetik át a tevékenységüknek a jelen Egyezményben szabályozott korlátait. Különösen figyelemmel kell lenniük azon állam biztonságának parancsoló szükségleteire, amely államban feladatukat teljesítik.

10. Cikk

A jelen Egyezmény rendelkezései nem akadályozzák azt az emberbaráti tevékenységet, amelyet a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága vagy bármely más pártatlan emberbaráti szervezet fejt ki az összeütköző Felek hozzájárulásával a polgári személyek védelme és a nekik nyújtandó segítség tekintetében.

11. Cikk

A Magas Szerződő Felek mindenkor megállapodhatnak abban, hogy a jelen Egyezmény értelmében a Védőhatalmokra háruló feladatokat valamely, a pártatlanságnak és a hatékonyságának minden biztosítékát nyújtó szervezetre bízzák.

Ha a védett személyek bármely okból nem részesülnek, vagy többé már nem részesülnek Védőhatalom vagy az első bekezdés értelmében megbízott szervezet támogatásában, az őket fogva tartó Hatalomnak valamely semleges államot vagy ilyen szervezetet kell felkérnie arra, hogy vállalja el a jelen Egyezmény értelmében az összeütköző Felek részéről kijelölt Védőhatalomra háruló feladatokat.

Ha a védelem így nem biztosítható, a fogva tartó Hatalomnak valamely emberbaráti szervezetet, amilyen a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága, kell felkérnie arra, hogy vállalja el a jelen Egyezmény értelmében a Védőhatalmokra háruló emberbaráti feladatok ellátását, vagy a jelen cikkben foglalt fenntartások mellett el kell fogadnia az ilyen szervezet által felajánlott szolgáltatásokat.

Minden semleges Hatalomnak, továbbá az érdekelt Hatalom által felkért, vagy a fent említett célokra ajánlkozó minden szervezetnek működése folyamán tudatában kell lennie azzal az összeütköző Féllel szemben fennálló felelősségének, amelynek a jelen Egyezmény által védett személyek állampolgárai vagy egyébként fennhatósága alá tartoznak, és megfelelő biztosítékokat kell nyújtania arra, hogy a kérdéses feladatok elvégzésére képes és azokat pártatlanul fogja ellátni.

Az előző rendelkezéseket nem lehet hatályon kívül helyezni oly Hatalmak közötti külön megállapodásokkal, amelyek közül az egyik, ha ideiglenesen is, a másik Hatalommal vagy annak szövetségeseivel szemben a hadiesemények következtében tárgyalási szabadságában korlátozva van, nevezetesen, ha egész területe vagy annak lényeges része megszállás alatt áll.

Valahányszor a jelen Egyezmény a Védőhatalomról tesz említést, ez a kifejezés egyszersmind azoknak a szervezeteknek a megjelölésére is szolgál, amelyek a jelen cikk értelmében annak helyettesítésére vannak hivatva.

A jelen cikk rendelkezései kiterjednek és megfelelő alkalmazást nyernek abban az esetben is, ha valamely semleges állam állampolgárai megszállott területen vagy olyan hadviselő állam területén tartózkodnak, amelyben annak az államnak, amelynek állampolgárai nincs szabályszerű diplomáciai képviselője.

12. Cikk

A Védőhatalmak minden olyan esetben, amelyben azt a védett személyek érdekében célszerűnek tartják, különösen, ha az összeütköző Felek között a jelen Egyezmény rendelkezéseinek alkalmazása és értelmezése tekintetében véleményeltérés áll fenn, felajánlják a vita elintézésére jószolgálatukat.

Ebből a célból mindegyik Védőhatalom az egyik hatalom felkérésére vagy önként javasolhatja az összeütköző Feleknek, hogy képviselőik, különösen a védett személyek ügyeivel megbízott hatóságok találkozzanak valamely megfelelően kiválasztott - esetleg semleges - területen. Az

összeütköző Felek az erre vonatkozó javaslatokat elfogadni kötelesek. A Védőhatalmak szükség esetén az összeütköző Felek hozzájárulását kérhetik ehhez, hogy ezen a találkozón valamely semleges Hatalom állampolgára, vagy a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottságának megbízottja vegyen részt.

II. Cím

A LAKOSSÁG ÁLTALÁNOS VÉDELME A HÁBORÚ BIZONYOS HATÁSAIVAL SZEMBEN

13. Cikk

A jelen cím rendelkezései az összeütközésben részt vevő országok egész lakosságára vonatkoznak, fajon, állampolgárságon, valláson vagy politikai véleményen alapuló bármely hátrányos megkülönböztetés nélkül és a háború által okozott szenvedések enyhítésére irányulnak.

14. Cikk

A Magas Szerződő Felek már béke idején, illetve az összeütköző Felek az ellenségeskedések kitörése után saját területükön és, ha szükséges, a megszállott területeken is egészségügyi és biztonsági övezeteket, valamint helységeket létesíthetnek abból a célból, hogy a sebesülteket, betegeket, öregeket, tizenöt évnél fiatalabb gyermekeket, terhes nőket és a hét évnél fiatalabb gyermekek anyjait megvédjék a háború következményeitől.

Az érdekelt Felek az összeütközés kezdetétől fogva és annak folyamán is az általuk létesített egészségügyi övezetek és helységek tárgyában megállapodásokat köthetnek egymással. Ebből a célból hatályba léptetik a jelen Egyezményhez csatolt megállapodástervezetben foglalt rendelkezéseket, esetleg megtéve azokon a szükségesnek ítélt módosításokat.

A Védőhatalmak és a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága hivatottak arra, hogy jószolgálatukat ezen egészségügyi és biztonsági övezetek és helységek felállítása és elismerése érdekében felajánlják.

15. Cikk

Mindegyik összeütköző Fél, akár közvetlenül, akár valamely semleges állam vagy emberbaráti szervezet közvetítésével az ellenfélnek semlegesített övezetek létesítését javasolhatja olyan vidékeken, amelyeken harcok folynak, abból a célból, hogy az alábbi személyeket minden megkülönböztetés nélkül megvédjék a harcok veszélyétől:

- a) a sebesülteket és a betegeket, tekintet nélkül arra, hogy harcosok vagy sem;*
- b) azokat a polgári személyeket, akik nem vesznek részt az ellenségeskedésekben és az övezetekben való tartózkodásuk ideje alatt nem végeznek katonai jellegű munkát.*

Amint az összeütköző Felek a tervbe vett semlegesített övezet földrajzi fekvésében, igazgatásában, élelmezésében és ellenőrzésében megegyeznek, erről írásbeli megállapodást készítenek, amelyet az összeütköző Felek képviselői aláírnak. Ez a megállapodás határozza meg az övezet semlegesítésének kezdő időpontját és tartamát.

16. Cikk

A sebesülteket és a betegeket, valamint a terhes nőket különös védelemben és kíméletben kell részesíteni.

Ha a katonai megfontolások megengedik, mindegyik összeütköző Fél tartozik elősegíteni az elesettek vagy sebesültek felkeresésére, a hajótöröttek vagy súlyos veszélynek kitett más személyek támogatására, valamint fosztogatással és bántalmazással szemben megvédeni őket.

17. Cikk

Az összeütköző Feleknek a sebesülteknek, a betegeknek, az öregeknek, a gyermekeknek, a terhes nőknek és a gyerekágyas asszonyoknak az ostromlott vagy bekerített övezetekből való elszállítására, minden felekezeti lelkészeinek, az egészségügyi személyzetnek és felszerelésnek ezen övezetekbe való bejutására vonatkozó helyi megállapodások kötésére kell törekedniük.

18. Cikk

A sebesültek, a betegek, valamint a terhes és a gyerekágyas asszonyok ápolására szolgáló polgári kórházakat semmilyen körülmények között sem szabad megtámadni: az összeütköző Felek kötelesek ezeket az intézményeket mindenkor kímélni és védelemben részesíteni.

Az összeütköző államok minden polgári kórház részére okiratot tartoznak kiállítani, amely igazolja polgári kórház jellegüket és megállapítja, hogy az általuk elfoglalt épületeket nem használják olyan célra, amely a 19. Cikk értelmében megfoszthatná őket a védelemtől.

A polgári kórházakat - az állam felhatalmazása esetén - a hadrakelt fegyveres erők sebesültjei és betegei helyzetének javítása tárgyában 1949. augusztus 12-én kötött genfi Egyezmény 38. Cikkében említett jelvényt kell megjelölni.

Az összeütköző Felek - ha a katonai megfontolások megengedik - foganatosítják a szükséges intézkedéseket az iránt, hogy a polgári kórházakat jelző ismertető jelvényeket az ellenséges szárazföldi, légi- és tengeri erők részére világosan láthatóvá tegyék, s ezáltal minden támadó cselekmény lehetőségét kizárják.

Tekintettel azon veszélyekre, amelyeket a kórházakra a katonai célpontok közelsége jelenthet, gondoskodni kell arról, hogy a kórház ezektől a célpontoktól a lehető legtávolabb legyenek elhelyezve.

19. Cikk

A polgári kórházakat megillető védelem csak akkor szűnik meg, ha azokat emberbaráti feladataikon kívül, az ellenségnek ártalmas műveletekre használják fel. Mindamellett a védelem ilyen esetben is csak a minden egyes esetnek megfelelő ésszerű határidő kitérését tartalmazó felszólítás után, a határidő eredménytelen elteltével szűnik meg.

Nem tekintendő ártalmas műveletnek az a tény, hogy ezekben a kórházakban sebesült vagy beteg katonákat ápolnak, vagy ott a katonáktól elvett és az illetékes szolgálatnak még be nem adott hordozható fegyverek és lőszeresek találhatók.

20. Cikk

A rendszeresen és kizárólag a polgári kórházi szolgálat működésére vagy igazgatására rendelt személyzetet, ideértve azokat is, akik a polgári sebesültek és betegek, valamint a terhes és a gyerekágyas asszonyok felkutatására, elvitelére, elszállítására vagy ápolására van hivatva, kímélni kell, és védelemben kell részesíteni.

A megszállott területeken és a hadműveleti övezetekben ez a személyzet felismerhető a személyazonossági igazolványa révén, amely tartalmazza a tulajdonos minőségét, fényképét, valamint a felelős hatóság bélyegzőjét, illetve felismerhető a szolgálat alatt a bal karon viselt, bélyegzővel ellátott nedvességálló karszalagról. Ezt a karszalagot az állam adja ki, és azt a hadrakelt seregek sebesültjei és betegei helyzetének javítása tárgyában 1949. augusztus 12-én kötött genfi Egyezmény 38. Cikkében említett jelvénnel látják el.

A polgári kórházak működésére és igazgatására rendelt minden egyéb személyzetet is jogosult kíméletre és védelemre, tovább a karszalag viselésére a jelen cikkben előírt feltételek mellett feladatuk végzése során. Személyazonossági igazolványuk feltünteteti feladataikat, amelyre alkalmazzák őket.

Mindegyik polgári kórház igazgatósága tartozik bármikor az illetékes saját vagy megszálló hatóságok rendelkezésére bocsátani ezen személyzetnek naprakész állapotban tartott jegyzékét.

21. Cikk

A polgári sebesülteket és betegeket, valamint a terhes és a gyermekágyas asszonyokat szállító szárazföldi járműoszlopokat vagy kórházvonalakat, a tengeren e célra rendelt hajókat ugyanazon kíméletben és védelemben kell részesíteni, mint a 18. Cikkben említett kórházakat, és - az állam engedélyével - a hadrakelt fegyveres erők sebesültjei és betegei helyzetének javítása tárgyában 1949. augusztus 12-én kötött genfi Egyezmény 38. Cikkében említett ismertető jelvénnel kell megjelölni.

22. Cikk

A kizárólag a polgári sebesültek és betegek, nyomorékok és gyermekágyas asszonyok, valamint az egészségügyi személyzet és felszerelés szállítására használt légi járműveket tilos megtámadni, hanem kímélni kell az összes érdekelt összeütköző Felek között közös megegyezéssel megállapított magasságokban, órákban és útvonalakon való repülésük tartama alatt.

Ezeket a légi járműveket a hadrakelt fegyveres erők sebesültjei és betegei helyzetének javítása tárgyában 1949. augusztus 12-én kötött genfi Egyezmény 38. Cikkében említett ismertető jelvénnel lehet megjelölni.

Az ellenséges vagy az ellenség által megszállott terület átrepülése ellenkező megállapodás hiányában tilos.

Ezek a repülőgépek a leszállásra vonatkozó minden felszólításnak engedelmeskedni tartoznak. Az ilyen felszólításra történő leszállás esetén a légi jármű utasaival együtt esetleges ellenőrzés után folytathatja útját.

23. Cikk

Mindegyik Magas Szerződő Fél tartozik engedélyezni a kizárólag a másik Szerződő Fél polgári lakossága részére felhasználandó minden gyógyszer és egészségügyi felszerelés, valamint egyházi szertartási tárgyak szabad átszállítását, még abban az esetben is, ha az illető Szerződő Féllel ellenségeskedések vannak folyamatban. Hasonlóképpen tartozik engedélyezni a tizenöt évnél fiatalabb gyermekek, a terhes és a gyermekágyas asszonyok részére fenntartott nélkülözhetetlen élelmiszerek, ruhák és erősítőszerek szabad átszállítását.

Az előző bekezdésben említett küldemények szabad átszállítása tekintetében a Szerződő Felet terhelő kötelezettség attól a feltételtől függ, hogy ez a Fél biztosítva van arról, hogy nincs komoly oka attól tartani, hogy

a) a küldeményeket úti céljuktól eltéríthetik, vagy

b) az ellenőrzés esetleg nem elég hatékony, vagy

c) az ellenség abból nyilvánvaló előnyre tehet szert katonai vagy gazdasági szempontból, azáltal, hogy e küldeményekkel pótolja azokat az árukat, amelyeket egyébként szolgáltatni vagy termelni volna kénytelen, vagy azáltal, hogy olyan anyagok, termékek vagy termelőképeség szabadul fel, amelyet különben az ilyen áruk termelésére kellene fordítani.

Az a Hatalom, amely a jelen cikk első bekezdésében említett küldemények átszállítását engedélyezi, az engedélyezés feltételül szabhatja, hogy a kedvezményezettek közötti szétosztás a Védőhatalom helyszíni ellenőrzése mellett történjék.

Ezeket a küldeményeket a lehető leggyorsabban kell továbbítani és azon állam, amely szabad átszállításukat engedélyezi, jogosult meghatározni azokat a technikai feltételeket, amelyek mellett továbbításuk engedélyezhető.

24. Cikk

Az összeütköző Felek tartoznak megtenni a szükséges intézkedéseket abból a célból, hogy a háború következtében árvává vált, vagy családjuktól elszakított tizenöt évnél fiatalabb gyermekek ne maradjanak magukra, tartoznak intézkedni továbbá eltartásuknak, vallásuk gyakorlásának és nevelésüknek minden körülmények között való megkönnyítése érdekében. Nevelésüket lehetőleg hasonló kulturális háttérrel rendelkező személyekre kell bízni.

Az összeütköző Felek tartoznak előmozdítani, hogy a gyermekeket az összeütközés tartama alatt a Védőhatalom - ha van ilyen - hozzájárulásával egy semleges államba fogadják be, feltéve, hogy biztosíték van abban a tekintetben, hogy az első bekezdésben említett alapelveket tiszteletben fogják tartani.

Ezenkívül törekedniük kell szükséges intézkedéseket tenni abban a tekintetben, hogy minden 12 évnél fiatalabb gyermek személyazonossága személyazonossági lap útján vagy bármi más módon megállapítható legyen.

25. Cikk

Valamely összeütköző Fél területén vagy az általa megszállott területen tartózkodó valamennyi személy jogosult szigorúan személyes jellegű értesítéseket küldeni családtagjaiknak, azoknak tartózkodási helyére való tekintet nélkül, illetve jogosultak ilyen értesítések kézhezvételére. Ezt a levelezést gyorsan és indokolatlan késedelem nélkül kell továbbítani.

Ha a körülmények következtében a családi levelezés továbbítása rendes postai úton nehezzé vagy lehetetlenné válik, az összeütköző Felek semleges közvetítőhöz fordulnak, hogy azzal megállapítsák azokat az eszközöket, amelyekkel kötelezettségeik végrehajtása a legjobb feltételek mellett biztosítható, nevezetesen a nemzeti Vöröskereszt (vörös félhold, vörös oroszlán és nap) egyesületek segítségével.

Ha az összeütköző Felek a családi levelezés megszorítását tartják szükségesnek, huszonöt szabadon választott szót tartalmazó típuslapok használatának előírásánál és a levelek számának havi egyre való korlátozásánál szigorúbb korlátozásokat nem hozhatnak.

26. Cikk

Mindegyik összeütköző Fél tartozik megkönnyíteni, hogy a háború folytán szétszóródott családtagok az egymással való érintkezés újrafelvétele és - ha lehetséges - egyesülésük céljából kutatásokat eszközöljenek. Különösen támogatja azoknak a szervezeteknek a működését, amelyek ezt a feladatot ellátják, feltéve, hogy elfogadta azokat, és azok alkalmazkodnak az általa megállapított biztonsági rendszabályokhoz.

III. Cím

VÉDETT SZEMÉLYEK JOGI HELYZETE ÉS A VELÜK VALÓ BÁNÁSMÓD

I. Rész

AZ ÖSSZEÜTKÖZŐ FELEK TERÜLETÉRE ÉS A MEGSZÁLLOTT TERÜLETEKRE VONATKOZÓ KÖZÖS RENDELKEZÉSEK

27. Cikk

A védett személyeknek minden körülmények között joguk van arra, hogy személyüket, becsületüket, családi jogaikat, vallási meggyőződésüket és gyakorlatukat, életmódjukat és szokásaikat tiszteletben tarthassák. Mindenkor emberséges bánásmódban kell őket részesíteni, és meg kell őket védeni minden erőszakkal vagy megfélemlítéssel, sértéssel vagy nyilvános kíváncsiskodással szemben.

A nőket különösen védelemben kell részesíteni minden becsületük ellen irányuló támadással, különösen az erőszakos közöszléléssel, a prostitúcióra való kényszerítéssel vagy szemérmüket sértő minden cselekménnyel szemben.

A védett személyeket annak az összeütköző Félnek, amelynek hatalmában vannak az egészségi állapotra, korra és nemre vonatkozó rendelkezések figyelembevételével minden, különösen a fajon, valláson vagy a politikai véleményen alapuló, kedvezőtlen megkülönböztetés nélkül egyenlő bánásmódban kell részesítenie.

Mindazonáltal az összeütköző Felek a háború okozta szükség következtében ellenőrző és biztonsági intézkedéseket foganatosíthatnak a védett személyekkel szemben.

28. Cikk

Egyetlen védett személyt sem szabad arra felhasználni, hogy jelenlétével bizonyos pontokat vagy bizonyos területeket katonai műveletektől mentesítsenek.

29. Cikk

A védett személyeket fogva tartó összeütköző Fél felelős a közegeinek/hatóságainak a védett személyekkel szemben alkalmazott bánásmódjáért, ami nem érinti ezen közegeknek/hatóságoknak az esetleges egyéni felelősségét.

30. Cikk

A védett személyek számára biztosítani kell a feltételeket ahhoz, hogy a Védőhatalmakhoz, a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottságához, a Vöröskereszt (vörös félhold, vörös oroslán és nap) tartózkodási országukban működő nemzeti társaságához fordulhassanak, vagy bármely olyan szervezethez, amely segítségükre lehet.

Ezeknek a különböző szervezeteknek a hatóságok, a katonai és a biztonsági szükségletek által megvont korlátok között, minden könnyítést tartoznak megadni.

A Védőhatalmak és a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága küldötteinek a 143. Cikkben említett látogatásain kívül a védett személyeket fogva tartó vagy a megszálló Hatalmak a lehetőséghez képest tartoznak megkönnyíteni, hogy a védett személyeket más olyan intézmények képviselői is meglátogassák, amelyeknek célja e személyeknek szellemi vagy anyagi támogatásban való részesítése.

31. Cikk

A védett személyekkel szemben semmiféle testi vagy erkölcsi kényszert nem szabad alkalmazni, különösen abból a célból, hogy tőlük vagy harmadik személyektől információkat kapjanak.

32. Cikk

A Magas Szerződő Felek kifejezetten megtiltják egymás számára, hogy a hatalmukban levő személyekkel szemben bármilyen testi fájdalom okozására vagy e személyek kiirtására alkalmas intézkedéseket alkalmazzanak. Ez a tilalom nem csupán gyilkosságra, kínzásra, testi büntetésekre, a védett személy orvosi kezeléséhez nem szükséges csonkításokra és orvosi vagy tudományos kísérletekre terjed ki, hanem minden más durva bánásmódra is, mind polgári, mind katonai közegek/hatóságok részéről.

33. Cikk

Egyetlen védett személyt sem szabad olyan cselekményekért büntetni, amelyet nem személyesen követett el. A csoportos büntetések éppúgy, mint minden megfélemlítő vagy terrorintézkedés tilos.

A fosztogatás tilos.

A védett személyekkel vagy javaikkal szemben megtorló intézkedés alkalmazása tilos.

34. Cikk

Túszok szedése tilos.

II. Rész

VALAMELY ÖSSZEÜTKÖZŐ FÉL TERÜLETÉN TARTÓZKODÓ KÜLFÖLDIEK

35. Cikk

Minden védett személynek, aki az összeütközés kezdetén vagy folyamán a területet el kívánja hagyni, erre joga van, feltéve, hogy kiutazása nem áll az állam nemzeti érdekeivel ellentétben. A

kiutazási kérelem tárgyában szabályszerű eljárás alapján kell határozni és a határozatot a lehető leggyorsabban kell meghozni. Ha a védett személy kiutazását engedélyezték, elláthatja magát az utazáshoz szükséges pénzzel és ésszerű mennyiségben személyes használatára szolgáló értékeket és tárgyakat vihet magával.

Azok a személyek, akiknek kiutazását nem engedélyezték, jogosultak arra, hogy az elutasítást bíróság vagy a fogva tartó Hatalom által erre a célra létesített államigazgatási testület a lehető legrövidebb időn belül felülvizsgálja.

A Védőhatalom képviselői, hacsak biztonsági okok nem zárják ki, vagy az érdekeltek nem tesznek ellene kifogást, kérelemre tájékoztatást kaphatnak azokról az okokról, amelyek miatt az ez iránt folyamodó személyeknek a kiutazás engedélyezését megtagadták, továbbá a lehető leggyorsabban mindazoknak a neveiről, akiknek megtagadták a kiutazási engedélyt.

36. Cikk

Az előző cikk alapján engedélyezett kiutazásnak kielégítő biztonsági, egészségügyi, tisztasági és élelmezési feltételek mellett kell történnie. A volt fogva tartó Hatalom területének elhagyásától kezdve a felmerült összes költségek a rendeltetési hely országát, vagy semleges országban való tartózkodás esetében, azt a Hatalmat terhelik, amelynek a kedvezményezettek állampolgárai. E helyváltogatások gyakorlati módozatait szükség esetén az érdekelt Hatalmak közötti külön megállapodások határozzák meg.

Az előző rendelkezések nem érintik azokat a külön megállapodásokat, amelyeket az összeütköző Felek az ellenség hatalmába került állampolgáraik kicserélése és hazaszállítása tárgyában kötöttek.

37. Cikk

Az előzetes letartóztatásban levő vagy szabadságvesztés büntetésüket töltő védett személyeket fogságuk időtartama alatt emberséges bánásmódban kell részesíteni.

Szabadlára helyezésük után kérhetik, hogy a területet az előző cikkeknek megfelelően elhagyhassák.

38. Cikk

A védett személyek helyzetére - a jelen Egyezmény és különösen a 27. és 41. Cikk alapján foganatosítható különleges intézkedések kivételével - elvileg továbbra is a külföldiekkel béke idején való bánásmódra vonatkozó szabályok az irányadók. Minden esetben megilletik őket a következő jogok:

1. megkaphatják a nekik címzett egyéni vagy együttes segélyeket;
2. ha egészségi állapotuk kívánja, ugyanabban a mértékben részesülnek orvosi kezelésben és kórházi ápolásban, mint az érintett állam állampolgárai;
3. vallásukat gyakorolhatják és felekezetük lelkésze részéről lelki vigaszban részesülhetnek;
4. ha a háború veszélyeinek különösen kitett vidéken tartózkodnak, joguk van tartózkodási helyüket ugyanolyan mértékben megváltoztatni, mint az érintett állam állampolgárainak;
5. a 15 évnél fiatalabb gyermekek, a terhes nők és a hétévesnél fiatalabb gyermekek anyái ugyanabban a mértékben részesülnek a kedvezőbb elbánásban, mint az érintett állam állampolgárai.

39. Cikk

Azoknak a védett személyeknek, akik az összeütközés következtében elvesztették kereső foglalkozásukat, lehetővé kell tenni, hogy fizetett munkákat találjanak, és e tekintetben a biztonsági megfontolások és a 40. Cikk rendelkezéseinek fenntartásával azon Hatalom állampolgáraival azonos előnyöket élveznek, amelynek területén tartózkodnak.

Ha valamely összeütköző Fél a védett személyt oly felügyeleti rendszabályok alá vonja, amelyek lehetetlenné teszik, hogy fenntartásáról gondoskodjék, különösen, ha ez a személy biztonsági okokból nem képes ésszerű feltételek mellett fizetett munkát találni, az említett összeütköző Fél köteles az ilyen személy és az általa eltartottak szükségleteinek kielégítéséről gondoskodni.

A védett személyek származási országuktól a Védőhatalomtól vagy a 30. Cikkben említett jótékonyági társaságoktól minden esetben részesülhetnek támogatásban.

40. Cikk

A védett személyeket csak oly mértékben szabad munkára kötelezni, mint annak az összeütköző Félnek az állampolgárait, amelynek területén tartózkodnak.

Ha a védett személyek ellenséges állampolgárok, csak oly munkákra kötelezhetők, amelyek az emberek élelmezéséhez, lakásához, ruházkodásához, szállításához és egészségéhez rendszerint szükségesek és a katonai műveletekkel nincsenek közvetlen összefüggésben.

Az előző bekezdésekben említett esetekben a munkára kötelezett védett személyekre ugyanazokat a munkafeltételeket és ugyanazokat a védelmi rendszabályokat kell alkalmazni, mint a saját állampolgáira, különösen a munkabér, a munkaidő, a felszerelés, az előképzettség, valamint az üzemi balesetek és hivatási betegségek esetén fizetendő kártérítés tekintetében.

A fent említett rendelkezések megsértése esetében a védett személyek jogosultak a 30. Cikknek megfelelően panaszjogukat gyakorolni.

41. Cikk

Ha az a Hatalom, amelynek a védett személyek hatalmában vannak, nem tartja kielégítőnek a jelen Egyezményben említett felügyeleti módokat, az általa igénybe vehető legszigorúbb felügyeleti intézkedés a 42. és a 43. Cikk rendelkezéseinek megfelelően a kényszer-tartózkodóhely kijelölése vagy a felügyelet alatt tartás (internálás).

A fogva tartó Hatalom a 39. Cikk második bekezdésében foglalt rendelkezéseknek azokra a személyekre való alkalmazása körében, akik rendes tartózkodó helyüket a más helyen kényszer-tartózkodóhelyet kijelölő határozat értelmében kénytelenek elhagyni, köteles, amilyen pontosan csak lehetséges, a felügyelet alatt tartott személyekkel (internáltakkal) való bánásmódra vonatkozó szabályokhoz tartani magát (a jelen Egyezmény III. Címének IV. Része).

42. Cikk

Védett személyek felügyelet alá vételét (internálását) vagy számukra kényszer-tartózkodóhely kijelölését csak akkor lehet elrendelni, ha azt a fogva tartó Hatalomnak a biztonsági érdekei feltétlenül szükségessé teszik.

Ha valaki a Védőhatalom képviselői útján önként kéri felügyelet alá vételét (internálását), és ha azt saját helyzete szükségessé teszi, az a Hatalom, amelynek a személy hatalmában van, köteles felügyelet alá helyezni.

43. Cikk

Minden védett személy, akit felügyelet alatt tartanak (internáltak), vagy aki részére kényszer-tartózkodóhelyet jelöltek ki, jogosult kérni, hogy az e tárgyban hozott határozatot a bíróság vagy a fogva tartó Hatalom által e célra létesített államigazgatási testület a lehető legrövidebb határidőn belül felülvizsgálja. Ha a bíróság vagy az államigazgatási testület a felügyelet alá vételt (internálást) vagy a kényszer-tartózkodóhely kijelölését fenntartja, időszakonként, legalább évenként kétszer meg kell vizsgálni e személy ügyét abból a szempontból, hogy a körülmények megengedik-e eredeti határozatának módosítását.

Hacsak az érdekelt védett személyek nem ellenzik, a fogva tartó Hatalom a lehető leggyorsabban közli a Védőhatalommal a felügyelet alatt tartott (internált) vagy kényszer-tartózkodóhelyre utalt védett személyek névsorát, valamint azoknak a névsorát is, akiket a felügyelet alól (internálásból) vagy a kényszer-tartózkodóhelyről szabadon bocsátottak. A jelen cikk első bekezdésében említett bíróságok és testületek határozatairól - az előző mondatban említett fenntartás mellett - a lehető leggyorsabban tájékoztatni kell a Védőhatalmat is.

44. Cikk

A fogva tartó Hatalom a jelen Egyezményben említett felügyeleti intézkedések foganatosítása alkalmával nem kezelheti ellenséges külföldiekként azokat a menekülteket, akik ténylegesen egyetlen kormány védelmét sem élvezik, egyedül azon az alapon, hogy jogilag ellenséges állam állampolgárai.

45. Cikk

A védett személyeket nem lehet az Egyezményben nem részes Hatalom területére szállítani.

Ez a rendelkezés nem zárja ki, hogy az ellenségeskedések befejezése után a védett személyeket hazaszállítsák, vagy hogy lakóhelyük országába visszatérjenek.

A védett személyeket a fogva tartó Hatalom az Egyezményben részes más Hatalomhoz is csak abban az esetben szállíthatja át, ha ez a Hatalom hajlandó és képes az Egyezmény alkalmazására. Az Egyezményeknek az így átszállított védett személyek tekintetében való alkalmazásáért a felelősség azon idő alatt, amíg a személyek reá vannak bízva, az őket átvevő Hatalomra hárul. Ennek ellenére abban az esetben, ha ez a Hatalom valamely lényeges kérdésben nem alkalmazza az Egyezmény rendelkezéseit, a védett személyeket átengedő Hatalom a Védőhatalom értesítése után köteles megfelelő intézkedéseket tenni a helyzet javítása érdekében vagy a védett személyek visszaküldését kell kérnie. Ezt a kérelmet teljesíteni kell.

Egyetlen védett személyt sem lehet semmiféle körülmények között oly országba szállítani, ahol politikai vagy vallási nézetei miatt üldözéstől tarthat.

E cikk rendelkezései nem akadályozzák a köztörvényes bűncselekményekkel gyanúsított védett személyeknek az ellenségeskedések megkezdése előtt kötött kiadatási szerződések alapján való kiadatását.

46. Cikk

A védett személyekkel szemben hatályba léptetett korlátozó intézkedéseket - amennyiben már korábban nem helyezték hatályon kívül - az ellenségeskedések befejezése után a lehető leggyorsabban hatályon kívül kell helyezni.

A védett személyek javai tekintetében foganatosított korlátozó rendelkezéseket a fogva tartó Hatalom jogszabályainak megfelelően az ellenségeskedések befejezése után szintén a lehető leggyorsabban meg kell szüntetni.

III. Rész

MEGSZÁLLOTT TERÜLETEK

47. Cikk

A megszállott területen tartózkodó védett személyek semmilyen esetben és semmiféle módon, sem a megszállás ténye következtében a kérdéses terület intézményeiben vagy kormányzásban bekövetkezett változás miatt, sem a megszállott terület hatóságai és a megszálló Hatalom között létrejött megállapodás alapján, sem pedig azon a címen, hogy az utóbbi egészben vagy részben bekebelezte a megszállott területet, nem foszthatók meg a jelen Egyezményben foglalt kedvezményektől.

48. Cikk

Azok a védett személyek, akik nem állampolgárai annak a Hatalomnak, amelynek területe megszállás alá került, a 35. Cikkben meghatározott feltételek mellett érvényesíthetik a terület elhagyására vonatkozó jogukat, és az ilyen ügyben olyan eljárás során kell határozatot hozni, amelyet a megszálló Hatalom az említett cikknek megfelelően köteles megállapítani.

49. Cikk

Tilos a bármely indokból történő tömeges vagy egyéni kényszeráttelepítés, valamint védett személyeknek a megszállott területen kívül, akár a megszálló hatalom, akár bármely más - megszállott vagy meg nem szállott - állam területére való kitelepítése.

A megszálló Hatalom azonban elrendelheti valamely meghatározott megszállott vidék teljes vagy részleges kiürítését, ha azt a lakosság biztonsága vagy parancsoló katonai okok megkövetelik. A kiürítés - az anyagi lehetetlenség esetét kivéve - a védett személyeknek csupán a megszállott terület belsejébe való áttelepítését vonhatja maga után. Az így áttelepített lakosságot otthonába vissza kell szállítani, mielőtt az ellenségeskedések ezen a szakaszon véget értek.

A megszálló Hatalomnak ezen áttelepítések és kiürítések foganatosítása alkalmával a lehetőségekhez képest gondoskodnia kell arról, hogy a védett személyeket megfelelő elhelyezést kapjanak, hogy az átszállítást kielégítő tisztasági, egészségügyi, biztonsági és élelmezési feltételek mellett hajtsák végre, és hogy ugyanannak a családnak a tagjait ne válasszák el egymástól.

A Védőhatalmat az áttelepítésekről és a kiürítésekről, mielőtt ezek megtörténnek, értesíteni kell.

A megszálló Hatalom a védett személyeket nem tarthatja vissza a háború veszélyének különösen kitett vidéken, hacsak a lakosság biztonsága vagy parancsoló katonai okok azt nem követelik.

A megszálló Hatalom nem hurcolhatja vagy telepítheti át saját polgári lakossága egy részét az általa megszállott területre.

50. Cikk

A megszálló Hatalom a központi és a helyi hatóságok támogatásával tartozik előmozdítani a gyermekek ápolásával és nevelésével foglalkozó intézmények működését.

Minden szükséges intézkedést meg kell tennie a gyermekek személyazonosságának megállapítására és leszármazásuk jegyzékbevételének megkönnyítésére. Semmi esetre sem változtathatja meg személyi állapotukat és nem sorozhatja be őket tőle függő alakulatokba vagy szervezetekbe.

Ha a helyi intézmények nem kielégítőek, a megszálló Hatalom tartozik gondoskodni arról, hogy az árva vagy szüleiktől a háború következtében elszakított gyermekek eltartását és nevelését, ha nincs közeli rokonuk vagy barátjuk, aki róluk megfelelően gondoskodhatna, lehetőleg ugyanolyan nemzetiségű, nyelvű és vallású személyek vállalják.

A 136. Cikk értelmében felállított iroda külön osztályának feladatát fogja képezni a bizonytalan személyazonosságú gyermekek személyazonosságának megállapításához szükséges intézkedések megtétele. A szüleikre vagy más közeli rokonaira vonatkozólag rendelkezésre álló adatokat mindig fel kell jegyezni.

A megszálló Hatalomnak nem szabad megakadályozni azoknak a különleges intézkedéseknek az alkalmazását, amelyeket a tizenöt évnél fiatalabb gyermekek, a terhes asszonyok és a hétévesnél fiatalabb gyermekek anyái javára az élelmezés, az orvosi ápolás és a háború hatásai elleni védelem tekintetében esetleg még a megszállás előtt fogadtak el.

51. Cikk

A megszálló Hatalom nem kényszerítheti a védett személyeket a fegyveres erőiben vagy segédcapataiban való szolgálatra. Az önkéntes jelentkezés biztosítása érdekében mindennemű nyomás vagy propaganda kifejtése tilos.

A megszálló Hatalom csak a tizennyolcadik évüket betöltött védett személyeket kényszerítheti munkára, és csak a megszálló hadsereg, illetve a közérdekű szolgáltatások szükségleteinek kielégítésére, valamint a megszállott ország lakosságának élelmezéséhez, lakásához, ruházódásához, közlekedéséhez vagy egészségéhez szükséges munkára. A védett személyeket nem lehet semmiféle olyan munkára kényszeríteni, amely azokat a katonai műveletekben való részvételre kötelezné. A megszálló Hatalom nem kényszerítheti a védett személyeket arra, hogy erőhatalommal biztosítsák azoknak a berendezéseknek a biztonságát, amelyekben kötelező munkájukat végzik.

A munkát csak a megszállott területen belül és azon a helyen kell végezni, ahol a szóban forgó személyek tartózkodnak. Minden igénybe vett személyt lehetőleg megszokott munkahelyén kell megtartani. A munkát méltányosan és a munkavállalók testi és szellemi képességének arányában kell megfizetni. A munkafeltételek és a védőrendszabályok tárgyában, különösen a munkabér, munkaidő, felszerelés, előzetes kiképzés, valamint az üzemi balesetek és a hivatási betegségek kártalanítása tekintetében a jelen cikkben említett munkára igénybe vett védett személyekre is a megszállott országban hatályban levő törvényeket kell alkalmazni.

A munkaerő igénybevétele semmi körülmények között sem vezethet a munkásoknak katonai vagy félkatonai szervezetben való mozgósítására.

52. Cikk

Semmiféle szerződés, megállapodás vagy szabályzat sem foszthatja meg a munkást, akár önként vállalta a munkát, akár nem, tartózkodási helytől függetlenül, attól a jogától, hogy a Védőhatalom képviselőinek közbenjárását kérje.

Tilos minden olyan intézkedés, amely munkanélküliség előidézésére vagy a megszállott ország munkavállalói munkalehetőségeinek korlátozására irányul, hogy ezáltal bírja rá őket arra, hogy a megszálló Hatalomnak dolgozzanak.

53. Cikk

A megszálló Hatalomnak nem szabad egyénileg vagy együttesen magánszemélyek, az állam vagy közhatóságok, társadalmi vagy szövetkezeti szervezetek tulajdonában álló ingó vagy ingatlan dolgokat elpusztítani, kivéve, ha az elpusztítást a katonai műveletek feltétlenül szükségessé teszik.

54. Cikk

A megszálló Hatalomnak tilos módosítani a megszállott terület hivatalnokainak vagy bíráinak jogi helyzetét, velük szemben megtorlást vagy bármely kényszer-, illetve megkülönböztető rendszabályt alkalmazni, abban az esetben, ha lelkiismereti okokból hivatásuk gyakorlásától tartózkodnak.

Ez utóbbi tilalom nem zárja ki az 51. Cikk második bekezdésének alkalmazását. Nem érinti a megszálló Hatalom jogát a köztisztviselőknek hivatalukból való elbocsátására.

55. Cikk

A megszálló Hatalom minden rendelkezésre álló eszközzel tartozik a lakosságot élelmiszerekkel és gyógyszerekkel ellátni; különösen, ha a megszállott terület termelése nem elegendő, köteles élelmiszereket, orvosi felszerelési és minden egyéb szükséges cikket behozni.

A megszálló Hatalom a megszállott területen található élelmiszereket, orvosi cikkeket vagy felszereléseket csak a megszálló fegyveres erők és a megszálló igazgatás részére veheti igénybe; és ugyanakkor tekintetbe kell vennie a polgári lakosság szükségleteit is. Más nemzetközi egyezmények rendelkezéseinek fenntartása mellett a megszálló Hatalom köteles intézkedni aziránt, hogy minden igénybevételért a valódi értéknek megfelelő kártérítést fizessék.

A Védőhatalmak - azoknak az ideiglenes korlátozásoknak a fenntartásával, amelyeket a parancsoló katonai szükség követel meg - mindenkor korlátozás nélkül ellenőrizhetik a megszállott területeken az élelmiszer- és gyógyszerellátási helyzetet.

56. Cikk

A megszálló Hatalom a megszállott területen minden rendelkezésre álló eszközzel köteles biztosítani és az országos és a helyi hatóságok támogatásával, fenntartani az orvosi és kórházi intézményeket és szolgálatokat, valamint a közegészséget és a közegészségügyet, különösen a ragályos betegségek és járványok elterjedésének megakadályozására szükséges elhárító és megelőző rendszabályok elfogadásával és alkalmazásával. Bármely csoportba tartozó orvosi személyzet jogosult működését folytatni.

Ha a megszállott területen új kórházakat állítanak fel és a megszállott állam illetékes szervei ott nem működnek többé, a megszálló hatóságok - a szükséges feltételek fennforgása esetén - intézkednek a 18. Cikknek megfelelő elismerés iránt. A megszálló hatóságok hasonló

körülmények között ugyancsak megadják az elismerést a kórházak és a szállító járművek személyzetének is a 20. és 21. Cikknek megfelelően.

A megszálló Hatalomnak az egészségi és a közegészségügyi rendszabályok megalkotásánál, hatálybaléptetésénél figyelemmel kell lenni a megszállott terület lakosságának erkölcsi és etikai követelményeire.

57. Cikk

A megszálló Hatalom polgári kórházakat csak ideiglenesen és csak sürgős szükség esetén, valamint csak azon feltétel mellett vehet igénybe sebesült és beteg katonák ápolása céljából, hogy kellő időben megfelelően intézkedik a kórházakban elhelyezett személyek ápolása és kezelése, valamint a polgári lakosság szükségleteinek kielégítése tekintetében.

Polgári kórházak felszerelését és raktárait nem lehet igénybe venni addig, amíg azokra a polgári lakosság szükségleteinek kielégítése érdekében szükség van.

58. Cikk

A megszálló Hatalom tartozik megengedni a lelkészeknek, hogy a felekezetükhöz tartozó személyeket lelki vigaszban részesítsék. A megszálló Hatalom ugyancsak tartozik átvenni a vallási szükségletek kielégítésére szükséges könyv- és tárgyküldeményeket, és előmozdítani azoknak a megszállott területen való szétosztását.

59. Cikk

Ha a megszállott területnek vagy egy részének népessége nincs kellően ellátva élelemmel, a megszálló Hatalom tartozik engedélyezni a lakosság érdekében indított segélyakciókat, és tartozik azokat minden rendelkezésére álló eszközzel segíteni.

Ilyen akciókat akár az államok, akár pártatlan emberbaráti szervezetek, amilyen a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága, indíthatnak, és azok különösen élelmiszereket, gyógyszereket és ruházati cikkeket tartalmazó küldeményekből állhatnak.

Valamennyi Szerződő Állam tartozik engedélyezni e küldemények szabad átszállítását és biztosítani védelmüket.

Az a Hatalom azonban, amely az összeütközésben résztvevő ellenfél által megszállott területnek szánt küldemények átszállítását engedélyezi, jogosult a küldeményeket ellenőrizni, azok átszállítását meghatározott időre és útvonalakra korlátozni, illetve a Védőhatalomtól kielégítő biztosítékot szerezni arra vonatkozólag, hogy e küldemények rendeltetése a szükséglet szenvedő lakosság megsegítése, és azok nem használhatók fel a megszálló Hatalom érdekében.

60. Cikk

A segélyküldemények semmiben sem mentesítik a megszálló Hatalmat az 55., 56. és 59. Cikk értelmében őt terhelő felelősségtől. A megszálló Hatalom semmiféle módon sem vonhatja el a segélyküldeményeket rendeltetésüktől, kivéve sürgős szükség esetében a megszállott terület lakosságának érdekében, a Védőhatalom hozzájárulásával.

61. Cikk

Az előző cikkekben említett segélyküldemények szétosztása a Védőhatalom segítségével és felügyelete alatt történik. Ezt a feladatot a megszálló Hatalom és a Védőhatalom közötti megállapodás alapján valamely semleges Hatalomra, a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottságára vagy bármely más pártatlan emberbaráti szervezetre át lehet ruházni. A megszállott területen e segélyküldemények után semmiféle vámot vagy illetéket nem lehet szedni, kivéve, ha ezeknek szedése a terület gazdaságának érdekében szükséges. A megszálló Hatalom köteles e küldemények gyors szétosztását megkönnyíteni.

Mindegyik Szerződő Fél igyekszik engedélyezni a megszállott területekre irányuló segélyküldemények ingyenes átszállítását és továbbítását.

62. Cikk

A megszállott területen tartózkodó védett személyek a parancsoló biztonsági megfontolások fenntartása mellett megkaphatják a nekik címzett egyéni segélyküldeményeket.

63. Cikk

Azon ideiglenes intézkedések fenntartása mellett, amelyeket a megszálló Hatalom parancsoló biztonsági megfontolásai kivételesen szükségessé tesznek:

a) a Vöröskereszt (vörös félhold, oroszlán és nap) elismert nemzeti egyesületei a Nemzetközi Vöröskereszt Értekezlet által meghatározott vöröskereszt elveknek megfelelően tevékenységüket folytathatják. A többi segélyegyesületnek szintén meg kell engedni, hogy hasonló feltételek mellett folytathassa emberbaráti tevékenységét;

b) a megszálló Hatalom nem követelheti, hogy ezen egyesületek személyzetében és szervezetében a fent említett tevékenységre káros változtatást hajtsanak végre.

Ugyanezen elvek nyernek alkalmazást a már meglévő nem katonai jellegű különleges szervezetek tevékenységére is, amelyeknek célja a polgári lakosság létfeltételeinek a lényeges közszolgáltatások fenntartása, a segélyek szétosztása és a mentőszolgálat megszervezése útján való biztosítása.

64. Cikk

A megszállott terület büntető jogszabályai továbbra is hatályban maradnak, kivéve azokat, amelyeket a megszálló Hatalom módosíthat vagy felfüggeszthet azon a címen, hogy ezek a jogszabályok veszélyeztetik az illető Hatalom biztonságát, vagy akadályozzák a jelen Egyezmény alkalmazását. A megszállott terület bíróságai - az előbb említett megfontolásra és az igazságszolgáltatás tényleges működése biztosításának szükségességére vonatkozó fenntartás mellett - az e terület jogszabályai szerint büntetendő cselekmények ügyében továbbra is eljárnak.

A megszálló Hatalom azonban a megszállott terület lakossága részére oly rendelkezéseket bocsáthat ki, amelyek a jelen Egyezményből folyó kötelezettségek teljesítése, a terület rendes igazgatásának biztosítása, valamint akár a megszálló Hatalom, akár a megszálló erők és a megszálló igazgatás tagjainak és javainak, akár az általa használt kommunikációs intézményeknek és vonaloknak biztonsága érdekében elengedhetetlenek.

65. Cikk

A megszálló Hatalom részéről hozott büntető rendelkezések csak kihirdetésük és a lakosság nyelvén való közhírré tételük után lépnek hatályba. A büntető rendelkezéseket nem lehet visszaható hatállyal felruházni.

66. Cikk

A megszálló Hatalom a 64. Cikk második bekezdése alapján kiadott büntető rendelkezésekbe ütköző cselekmények esetén a terhelteket szabályszerűen megalakított, nem politikai jellegű katonai bíróságok elé állítja, feltéve, hogy azok a megszállott területen székelnek. A fellebbviteli bíróságok székhelye lehetőleg a megszállott országban legyen.

67. Cikk

A bíróságok csak a bűncselekmény elkövetése előtt hatályban volt és a jog általános elveinek megfelelő törvényes rendelkezéseket alkalmazhatják, különösen ami a büntetések arányosságának elvét illeti. Figyelemmel kell lenniük arra is, hogy a terhelt nem állampolgára a megszálló Hatalomnak.

68. Cikk

Ha valamely védett személy egyedül azzal a szándékkal követ el bűncselekményt, hogy a megszálló Hatalomnak ártson, azonban ez a cselekmény nem sérti a megszálló erők vagy a megszálló igazgatás tagjának testi épségét, nem képez többekre nézve komoly veszélyt, nem sérti súlyosan a megszálló erők vagy a megszálló igazgatás javait vagy az általuk használt berendezéseket, az ilyen személyt felügyelet alá lehet helyezni (internálni) vagy elzárni, feltéve, hogy a felügyelet alatt tartás (internálás) vagy elzárás tartama az elkövetett cselekménnyel arányban áll. Ezenkívül a védett személyekkel szemben ilyen cselekmények esetében egyedül a felügyelet alatt tartást (internálást) vagy az elzárást lehet alkalmazni, mint szabadságvesztéssel járó intézkedést. A jelen Egyezmény 66. Cikkében említett bíróságok a szabadságvesztés büntetést belátásuk szerint átváltoztathatják ugyanolyan tartamú felügyelet alatt tartásra (internálásra).

A megszálló Hatalom a 64. és a 65. Cikknek megfelelően kihirdetett rendelkezéseiben a védett személyekkel szemben halálbüntetést csak kémkedés, a megszálló Hatalom katonai berendezéseivel szemben elkövetett súlyos szabotázscselekmények vagy oly szándékos bűncselekmények miatti elítélés esetére állapíthat meg, amelyek egy vagy több személy halálát okozták, feltéve, hogy a megszállott területen a megszállás előtt hatályban volt jogszabályok ezekre az esetekre szintén halálbüntetést állapítottak meg.

Védett személyre halálbüntetést csak abban az esetben lehet kiszabni, ha a bíróság figyelmét külön felhívták arra, hogy a vádlott nem lévén a megszálló Hatalom állampolgára, azzal szemben hűséggel nem tartozik.

Semmi esetre sem szabható ki halálbüntetés oly védett személyre, aki a cselekmény elkövetésének időpontjában tizennyolcadik évét még nem töltötte be.

69. Cikk

A terheltre kiszabott szabadságvesztés büntetésbe, amennyiben az védett személy, az előzetes letartóztatás tartamát minden esetben be kell számítani.

70. Cikk

A megszálló Hatalom védett személyeket - a háború törvényeit és szabályait sértő cselekmények kivételével - nem tartóztathat le, nem üldözhet és nem ítélt el a megszállás előtt vagy annak ideiglenes megszakítása alatt elkövetett cselekményekért vagy kifejezett véleményekért.

A megszálló Hatalomnak még az összeütközés kezdete előtt a megszállott területre menekült állampolgárait csak az ellenségeskedések kezdete óta elkövetett cselekményekért vagy az ellenségeskedések kezdete előtt elkövetett oly köztörvényi bűncselekményekért lehet tartóztatni, bűnvádi eljárás alá vonni, elítélni, vagy a megszállott területről elhurcolni, amelyek a megszállott állam joga szerint béke idején a kiadatásra kellő alapot szolgáltatott volna.

71. Cikk

A megszálló Hatalom illetékes bíróságai nem hozhatnak bűnösséget megállapítható ítéleteket, ha az ítélethozatalt nem előzte meg szabályszerű eljárás.

A megszálló Hatalom részéről bűnvádi eljárás alá vont mindent terheltet késedelem nélkül valamely általa értett nyelven tájékoztatni kell a vele szemben felhozott vádak részleteiről, és ügyében a lehető leggyorsabban kell eljárni. A megszálló Hatalomnak a Védőhatalmat a védett személyekkel szemben folyamatban lévő minden eljárásról tájékoztatni kell, ha a vádak alapján halálbüntetés, illetve két vagy több évre terjedhető börtönbüntetés szabható ki; lehetővé kell tenni, hogy a Védőhatalom bármikor tájékoztatást kaphat az eljárás állásáról. Ezenkívül a Védőhatalomnak joga van arra, hogy a védett személyek ellen folyamatban lévő bármilyen büntetőeljárásról kérésre minden felvilágosítást megkapjon.

A jelen cikk második bekezdése szerinti értesítést a Védőhatalom részére azonnal meg kell küldeni, és annak minden esetben az első tárgyalás előtt három héttel meg kell a Védőhatalomhoz érkeznie. Ha a tárgyalás megkezdésekor nem bizonyított, hogy a jelen cikk rendelkezéseit teljes egészében betartották, a tárgyalást nem lehet megtartani. Az értesítésnek a következő adatokat kell tartalmaznia:

- a) a terhelt személyazonosságát;
- b) a terhelt tartózkodóhelyét vagy fogva tartásának helyét;
- c) a vád vagy a vádak részletezését (az alapul szolgáló büntető rendelkezések megemlítésével);
- d) az eljárásra kijelölt bíróságot;
- e) az első tárgyalás helyét és idejét.

72. Cikk

Minden terheltnek joga van a védelméhez szükséges bizonyítékok bemutatására, különösen tanúk megidézésére. Joga van arra, hogy szabadon választott képesített védő támogatását vegye igénybe, aki szabadon meglátogathatja, és akinek részére biztosítani kell a védelem előkészítéséhez szükséges eszközöket.

Ha a terhelt nem választ védőt, úgy azt a Védőhatalom jelöli ki számára. Ha a terhelttel szemben súlyos vádat hoztak fel és nincs Védőhatalma, a terhelt hozzájárulásával a megszálló Hatalom köteles részére védőt kirendelni.

Minden terhelt, hacsak jogáról önként le nem mond, mind a vizsgálat folyamán, mind a bíróság előtti tárgyaláson tolmácsot vehet igénybe. A tolmácsot bármikor visszautasíthatja és helyette másikat kérhet.

73. Cikk

Minden elítéltnak joga van a bíróság által alkalmazott jogszabályokban szabályozott jogorvoslatokat igénybe venni. Az elítéltet a jogorvoslati lehetőségekről, valamint a benyújtásukra megszabott határidőkről teljes mértékben tájékoztatni kell.

A jelen Részben szabályozott eljárást értelemszerűen a jogorvoslati szakaszban is alkalmazni kell. Ha a bíróság által alkalmazott jogszabályok nem engedik meg a fellebbezést, az elítélt az ítélet és a büntetés ellen beadványt nyújthat be a megszálló Hatalom illetékes hatóságához.

74. Cikk

A Védőhatalom képviselői a védett személyek felett ítélező bíróság előtti tárgyaláson jelen lehetnek, kivéve, ha a megszálló Hatalom biztonsága érdekében kivételesen zárt tárgyalást tartanak, amely erről értesíti a Védőhatalmat. A Védőhatalomnak a tárgyalás helyének és idejének megjelölését tartalmazó értesítést kell küldeni.

Minden olyan ítéletet, amely halálbüntetést, illetve két vagy több évi szabadságvesztés büntetést szab ki, indokolásával együtt a lehető leggyorsabban kell közölni a Védőhatalommal. Az értesítésnek tartalmaznia kell, hogy a 71. Cikknek megfelelő értesítés megtörtént, és szabadságvesztést kiszabó ítélet esetében meg kell jelölni azt a helyet is, ahol a büntetést ki kell tölteni. Az egyéb ítéleteket a bíróság jegyzőkönyvébe kell foglalni és azokat a Védőhatalom képviselői mindenkor megtekinthetik. A halálbüntetésre, illetve két vagy több évi szabadságvesztésre történő ítélet esetén a jogorvoslati határidők csak attól az időponttól kezdődnek, amikor a Védőhatalmat az ítéletről értesítették.

75. Cikk

A halálra ítélt személyektől semmi esetben sem lehet elvonni a kegyelemért vagy a halálbüntetés átváltoztatásáért való folyamodás jogát.

A halálbüntetés nem hajtható végre attól az időponttól számított legalább hat hónap elteltéig, amely időpontban a halálos ítéletet helybenhagyó jogerős ítéletet vagy a kegyelem, illetve a halálbüntetés átváltoztatásának megtagadását tartalmazó határozatot a Védőhatalommal közölték.

A halálbüntetés hat hónapos felfüggesztése egyes esetekben csökkenthető olyan súlyos veszélyhelyzet fennállása esetén, amikor a megszálló Hatalom vagy erői biztonságát szervezett veszély fenyegeti, feltéve, hogy a Védőhatalmat a határidő megrövidítéséről tájékoztatják, és mindenkor ésszerű időt és lehetőséget biztosítanak a részére, hogy a halálos ítéletekkel kapcsolatban az illetékes megszálló hatóságokhoz forduljon.

76. Cikk

A vád alá helyezett védett személyeket a megszállott országban kell előzetes letartóztatásban tartani, és elítélésük esetén ugyanott kell büntetésüket letölteniük. Lehetőleg el kell őket különíteni a többi fogolytól és oly élelmezési és egészségügyi körülmények között tartani, amelyek jó egészségi állapotuk fenntartásához elegendőek, és amelyek legalább megfelelnek a megszállott ország büntető intézeteiben alkalmazottaknak.

Meg kell kapniuk az egészségi állapotuk megkövetelte orvosi kezelést.

Joguk van arra is, hogy olyan lelki vigaszban részesüljenek, amelyet igényelnek.

A nőket elkülönített helyiségekben és nők közvetlen felügyelete alatt kell elhelyezni.

Figyelemmel kell lenni a fiatakorúakra irányadó különös jogszabályokra.

A letartóztatásban levő védett személyek a 143. Cikk rendelkezéseinek megfelelően jogosultak a Védőhatalom és Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága küldötteinek látogatását fogadni.

Ezenkívül joguk van arra is, hogy havonta legalább egy segélycsomagot kapjanak.

77. Cikk

A megszállott területen levő bíróságok által vád alá helyezett vagy elítélt védett személyeket a megszállás végével az ügyükre vonatkozó iratokkal együtt a felszabadult terület hatóságainak kell átadni.

78. Cikk

Ha a megszálló Hatalom parancsoló biztonsági okokból szükségesnek tartja, hogy a védett személyekkel szemben biztonsági intézkedéseket foganatosítson, legfeljebb azt teheti meg, hogy részükre kényszer-tartózkodóhelyet jelöl ki, vagy felügyelet alá helyezi (internálja) őket.

A kényszer-tartózkodóhely kijelölésére és a felügyelet alá helyezésre (internálásra) vonatkozó határozatokat a megszálló Hatalom által a jelen Egyezmény rendelkezéseinek megfelelő rendes eljárás során kell meghozni. Ebben az eljárásban az érdekeltek részére biztosítani kell a fellebbezés jogát. A fellebbezésről a lehető legrövidebb határidőn belül kell döntenet. Ha a határozatot fenntartják, azt időszakonként, lehetőleg félévenként, az említett Hatalom által létesített illetékes szervnek meg kell vizsgálnia.

A kényszer-tartózkodóhelyre utalt és ennek folytán lakóhelyük elhagyására kényszerített személyek minden megszorítás nélkül részesülnek a jelen Egyezmény 39. Cikkében foglalt kedvezményekben.

IV. Rész

A FELÜGYELET ALATT TARTOTT SZEMÉLYEKEL (INTERNÁLTAKKAL) VALÓ BÁNÁSMÓDRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK

I. Fejezet

Általános rendelkezések

79. Cikk

Az összeütköző Felek a védett személyeket csak a 41., 42., 43., 68. és 78. Cikkben foglalt rendelkezésekkel összhangban tarthatják felügyelet alatt (internálhatják).

80. Cikk

A felügyelet alatt álló személyek (internáltak) teljes polgári jogképességüket megtartják, és abból folyó jogaikat helyzetükkel összeegyeztethető mértékben gyakorolják.

81. Cikk

Azok az összeütköző Felek, amelyek védett személyeket felügyelet alatt tartanak (internálnak), azoknak eltartásáról és az egészségi állapotuk által szükségessé tett orvosi ellátásról ellenérték nélkül gondoskodni tartoznak.

E költségek megtérítése céljából a felügyelet alatt tartott személynek (internálnak) járó juttatásokból, munkabérekéből vagy követelésekből semmiféle levonást sem szabad eszközölni.

A fogva tartó Hatalom a felügyelet alatt tartottak (internáltak) által eltartott személyekről - ha ezeknek az életük fenntartásához szükséges eszközök nem állnak rendelkezésükre és képtelenek megélhetésüket maguk biztosítani - gondoskodni tartozik.

82. Cikk

A fogva tartó Hatalom köteles a felügyelet alatt tartott személyeket (internáltakat) lehetőleg nemzetiségük, nyelvük és szokásaik szerint csoportosítani. Azokat a felügyelet alatt tartott személyeket (internáltakat), akik ugyanannak az országnak az állampolgárai, nem lehet egymástól elkülöníteni csupán azért, mert különböző nyelven beszélnek.

Ugyanannak a családnak tagjait, különösen a szülőket és gyerekeket felügyelet alatt tartásuk (internálásuk) egész tartama alatt ugyanazon a helyen kell együtt tartani, kivéve, ha a munka követelményei, egészségi okok vagy a jelen Rész IX. fejezetében felvett rendelkezések időleges elválasztásukat szükségessé teszik. A felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) azonban kérhetik, hogy a szülői felügyelet nélkül szabadon hagyott gyermekeiket velük együtt felügyelet alá helyezték (internálják).

Ugyanazon család felügyelet alatt tartott (internált) tagjait lehetőleg ugyanazokban a helyiségekben, más személyektől (internáltaktól) elkülönítve kell elhelyezni, biztosítani számukra a családi élet viteléhez szükséges feltételeket is.

II. Fejezet

A felügyelet alatt tartási (internálási) helyek

83. Cikk

A fogva tartó Hatalom a felügyelet alatt tartási (internálási) helyeket nem jelölheti ki a háború veszélyeinek különösen kitett vidékeken.

A fogva tartó Hatalom a Védőhatalmak útján közli az ellenséges Hatalmakkal a felügyelet alatt tartási (internálási) helyek földrajzi fekvésére vonatkozó összes szükséges adatokat.

Valahányszor a katonai szempontok azt lehetővé teszik, a felügyelet alatt tartásra szolgáló (internáló) táborokat IC betűkkel kell megjelölni úgy, hogy azt nappal tisztán lehessen látni a levegőből. Az érdekelt Hatalmak azonban más megjelölési módban is megállapodhatnak. A felügyelet alatt tartásra szolgáló (internáló) táborokon kívül semmi más hely sem jelölhető meg ily módon.

84. Cikk

A felügyelet alatt tartott személyeket (internáltakat) a hadifoglyoktól és a szabadságuktól bármely más okból megfosztott személyektől elkülönítve kell elszállásolni és kezelni.

85. Cikk

A fogva tartó Hatalom köteles minden szükséges és lehetséges intézkedést megtenni abból a célból, hogy a védett személyeket felügyelet alá vételük (internálásuk) kezdetétől fogva oly épületekben vagy táborokban helyezték el, amelyek egészségügyi és tisztasági szempontból megfelelőek és kellő védelmet adnak az éghajlat kellemetlen hatásaival és a háború hatásaival szemben is. Az állandó felügyelet alatt tartási (internálási) helyek sohasem helyezhetők el egészségtelen vagy oly vidékeken, amelyeknek éghajlata káros lenne a felügyelet alatt tartott személyekre (internáltakra). Ha a védett személyeket ideiglenesen egészségtelen vagy olyan vidéken tartják felügyelet alatt, amelynek éghajlata az egészségre káros lehet, amilyen gyorsan csak a körülmények megengedik, át kell szállítani őket olyan felügyelet alatt tartási (internálási) helyre, ahol ezektől a veszélyektől nem kell tartani.

A helyiségnek teljesen száraznak, kellően fűtöttnek és világítottanak kell lenniük, különösen a sötétség beállta és a takaródó közötti időben. A hálóhelyiségeknek kellően tágasaknak és jól szellőztethetőeknek kell lenniük, a felügyelet alatt tartott személyeknek (internáltaknak) megfelelő fekvőhelyet és elegendő számú takarót kell rendelkezésükre bocsátani, figyelembe véve az éghajlatot, valamint a felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) korát, nemét és egészségi állapotát.

A felügyelet alatt tartott személyeknek (internáltaknak) éjjel-nappal az egészségügyi követelményeknek megfelelő és állandóan tisztán tartott egészségügyi berendezések álljanak rendelkezésükre. Testük naponkénti tisztántartására és személyes ruházatuk kimosására elegendő mennyiségű vízzel és szappannal kell ellátni őket; e célra a szükséges berendezéseket és felszereléseket kell rendelkezésükre bocsátani. Ezenkívül zuhany és fürdő berendezések is álljanak rendelkezésükre. Tisztálkodásra és a tisztítási munkákra kellő időt kell számukra engedélyezni.

Ha kivételesen és átmenetileg szükségessé válik nőknek velük nem egy családhoz tartozó férfiakkal azonos felügyeleti (internálási) helyen való elhelyezése, részükre elkülönített fekvőhelyeket és egészségügyi felszereléseket kell biztosítani.

86. Cikk

A fogva tartó Hatalom a felügyelet alatt tartott személyeknek (internáltaknak) felekezeti hovatartozásukra való tekintet nélkül egyházi szertartásaik részére megfelelő helyiségeket bocsát rendelkezésére.

87. Cikk

Ha a felügyelet alatt tartott személyeknek (internáltaknak) hasonló berendezések még nem állnak rendelkezésre, minden felügyeleti (internálási) helyen kantinekat kell felállítani. Céljuk az, hogy a felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) a helyi kereskedelmi árat meg nem haladó áron élelmiszert, valamint jólétük és személyes kényelmük fokozására alkalmas szokásos használati cikkeket szerezhessenek be, ideértve a szappant és a dohányt is.

A kantinekból befolyó hasznót külön segélyalap javára kell fordítani, amelyet minden felügyeleti (internálási) helyen létesíteni kell, és azt az érdekelt felügyeleti (internálási) helyen felügyelet alatt tartott személyek javára kell kezelni. A felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) a 102. Cikkben említett bizottságainak joguk van a kantinek igazgatásába és ennek az alapnak a kezelésébe betekíteni.

A felügyeleti (internálási) hely bezárásakor a fennmaradó segélyalapot más, az ugyanolyan nemzetiségű felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) javára kezelt felügyeleti (internálási)

hely segélyalapjának, vagy ha ilyen nincs, a visszatartó Hatalom hatalmában maradó összes felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) javára kezelt központi segélyalapnak kell átadni. Általános szabadon bocsátás esetén - az érdekelt Hatalmak közötti ellenkező megállapodás hiányában - ezt a jövedelmet a fogva tartó Hatalom megtartja.

88. Cikk

Minden légi bombázásnak és egyéb háborús veszélynek kitett felügyeleti (internálási) helyen a szükséges védekezés biztosítására megfelelő és kellő számú óvóhelyet kell létesíteni.

A felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) légi riadó esetén azoknak kivételével, akik szállásaiknak e veszélyekkel szemben való védelemben részt vesznek, a lehető leggyorsabban az óvóhelyekre mehetnek. A lakosság érdekében fogantatosított minden óvintézkedést reájuk is ki kell terjeszteni.

A felügyeleti (internálási) helyeken a tűzveszéllyel szemben meg kell tenni a megfelelő óvintézkedéseket.

III. Fejezet

Élelmezés és ruházkodás

89. Cikk

A felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) napi élelmiszeradagjának mennyiségileg, minőségileg és változatosság szempontjából elegendőnek kell lennie jó egészségi állapotuk megőrzéséhez és a hiányos táplálkozás előidézte zavarok elkerüléséhez. A felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) megszokott táplálkozási rendre is figyelemmel kell lenni.

A felügyelet alatt tartott személyeknek (internáltaknak) ezenkívül módot kell adni arra, hogy a rendelkezésükre álló további élelmiszert maguk elkészíthessék.

Gondoskodni kell a felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) számára elegendő ivóvízről. A dohányzást meg kell engedni.

A munkát végző felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) számára a végzett munka természetéhez igazodó kiegészítő adagokat kell juttatni.

A terhes nők, a szoptató anyák, valamint a tizenöt évnél fiatalabb gyermekek részére élettani szükségleteikkel arányban álló többlet élelmiszert kell juttatni.

90. Cikk

A felügyelet alatt tartott személyeknek (internáltaknak) minden lehetőséget meg kell adni, hogy felügyelet alá helyezésükkor (internálásukkor) ruhákkal, lábbelikkal és váltás fehérneművel láthassák el magukat, és ha szükséges, később is beszerezhessék ezeket. Ha a felügyelet alatt tartott személyeknek (internáltaknak) az éghajlatnak megfelelő ruhák nem állnak rendelkezésükre és nincs is módjukban beszerezni ezeket, a fogva tartó Hatalom köteles azokat ingyenesen rendelkezésükre bocsátani.

Azok a ruhák, amelyeket a fogva tartó Hatalom a felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) rendelkezésére bocsát, valamint azok a külső megjelölések, amelyeknek öltözetükre illesztését elrendelheti, nem lehetnek sem megalázóak, sem nevetségessé jellegetek.

A dolgozóknak mindenütt, ahol a munka természete megköveteli, munkaruhát kell biztosítani, ideértve a megfelelő védőruhákat is.

IV. Fejezet

Egészségügyi és orvosi gondozás

91. Cikk

Minden felügyeleti (internáló) helyen képezett orvos irányítása alatt álló megfelelő betegszobát kell berendezni, ahol a felügyelet alá helyezett személyek (internáltak) megkaphatják a szükséges ellátást, ideértve a megfelelő étrendet is. A ragályos betegségben szenvedők és az elmebetegek részére elkülönített helyiségeket kell fenntartani.

A gyermekágyas asszonyokat és a súlyos betegségben szenvedő felügyelet alatt tartott személyeket (internáltakat), illetve azokat, akiknek állapota különös kezelést, sebészeti beavatkozást vagy kórházi ápolást igényel, a kezelésükre alkalmas minden intézetbe fel kell venni, és ott oly ápolásban kell őket részesíteni, amely a lakosság részére biztosított ápolásnál nem lehet rosszabb színvonalú.

A felügyelet alatt tartott személyeket (internáltakat) lehetőleg azonos nemzetiségű orvosi személyzetnek kell kezelnie.

A felügyelet alatt tartott személyeket (internáltakat) nem szabad megakadályozni abban, hogy az egészségügyi hatóságoknál vizsgálat céljából jelentkezzenek. A fogva tartó Hatalom egészségügyi hatóságai kérésre kötelesek minden felügyelet alatt tartott személynek (internálnak) hivatalos nyilatkozatot adni sebesülése vagy betegsége természetéről, a kezelés időtartamáról és a kapott ápolásról. E bizonylat másodpéldányát a 140. Cikkben említett Központi Irodának kell megküldeni.

A felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) a kezelést, valamint jó egészségi állapotuk fenntartásához szükséges eszközöket, különösen művégtagokat, műfogakat és egyebeket, valamint a szemüvegeket ingyen kapják.

92. Cikk

A felügyelet alatt tartott személyeket (internáltakat) legalább havonként egyszer orvosilag meg kell vizsgálni. A vizsgálat célja különösen az, hogy ellenőrizze az általános egészségi és táplálkozási állapotot, a tisztasági helyzetet, és hogy felderítse a ragályos betegségeket, különösen a gümőkórt, maláriát és a nemi betegségeket. A vizsgálatok kiterjednek minden egyes felügyelet alatt álló személy (internált) testsúlyának ellenőrzésére, és évenként legalább egyszeri röntgenvizsgálatára.

V. Fejezet

Vallás, szellemi tevékenység és testgyakorlás

93. Cikk

A felügyelet alatt tartott személyeknek (internáltaknak) vallásuk gyakorlására teljes szabadságot kell biztosítani, ideértve a hitfelekezetük istentiszteletein való részvételt is, azzal a feltétellel, hogy a katonai hatóság részéről előírt fegyelmi szabályokat betartják.

Az olyan felügyelet alatt tartott személyek (internáltak), akik valamely felekezet lelkészei, engedélyt kapnak arra, hogy hitsorsaik körében teljesen szabadon gyakorolják hivatásukat. A fogva tartó Hatalom ebből a célból gondoskodik arról, hogy a lelkészeket méltányosan osszák el azon felügyeleti (internálási) helyek között, amelyeken ugyanazon nyelvet beszélő vagy ugyanazon hitfelekezethez tartozó felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) vannak. Ha nincs elegendő számú lelkész, a fogva tartó Hatalom megadja nekik a szükséges eszközöket, ideértve a közlekedési eszközöket, hogy az egyik felügyeleti (internálási) helyről a másikra mehessenek, továbbá joguk van a kórházakban tartózkodó felügyelet alatt tartott személyeket (internáltakat) is meglátogatni. A lelkészek vallási tevékenységükkel kapcsolatban szabadon levelezhetnek a fogva tartó ország egyházi hatóságaival és lehetőség szerint hitfelekezetük nemzetközi szervezeteivel is. Ez a levelezés nem számít be a 107. Cikk által szabályozott keretbe, azonban vonatkoznak rá a 112. Cikk rendelkezései.

Ha a felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) nem részesülnek hitfelekezetük lelkészének lelki támogatásában, vagy ha ilyen lelkészek nincsenek kellő számban, ugyanazon hitfelekezet helyi egyházi hatósága a felügyelet alatt tartó Hatalom hozzájárulásával, a felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) hitfelekezetéhez tartozó lelkészt, vagy ha vallási szempontból lehetséges, valamely hasonló hitfelekezet lelkészét vagy valamely arra hivatott világi személyt jelölhet ki. Ez utóbbit megilletik az általa elvállalt feladattal járó kedvezmények. Az így kijelölt személy a fogva tartó Hatalom által a fegyelem és a biztonság érdekében felállított szabályokat köteles betartani.

94. Cikk

A fogva tartó Hatalom köteles előmozdítani a felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) szellemi, oktatási, szórakozási, játék- és sporttevékenységét, szabad elhatározásukra bízva az abban való részvételt. Minden lehetséges intézkedést köteles megtenni e tevékenységek gyakorlásának biztosítására, különösen a megfelelő helyiségek rendelkezésre bocsátásával.

A felügyelet alatt tartott személyeknek (internáltaknak) minden lehetséges eszközt meg kell adni tanulmányaik folytatására, vagy új tanulmányok kezdésére. Biztosítani kell a gyermekek és a serdülők tanítását; akár a felügyeleti (internáló) helyen belül, akár az azon kívül levő iskolákat látogathatják.

A felügyelet alatt tartott személyeknek (internáltaknak) lehetőséget kell biztosítani testgyakorlatok végzésére, a szabadtéri sportokra és szabadtéri játékokra is. Erre a célra minden felügyeleti (internáló) helyen szabad teret kell fenntartani. Külön játszótereket kell fenntartani a gyermekek és a fiatalok részére is.

95. Cikk

A fogva tartó Hatalom a felügyelet alatt tartott személyeket (internáltakat) csak saját kívánságukra alkalmazhatja munkára. Minden esetben tilos az olyan munkára való alkalmazás, amelyre ha felügyelet alatt nem tartott (nem internált) védett személyt köteleznének, ez a jelen Egyezmény 40. vagy 51. Cikkének megsértését jelentené, valamint tilos a lealacsonyító és megalázó munkára való alkalmazás is.

A felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) hatheti munka után nyolcnapos előzetes felmondás alapján bármikor abbahagyhatják a munkát.

Ezek a rendelkezések nem érintik a fogva tartó Hatalomnak azt a jogát, hogy a felügyelet alatt tartott (internált) orvosokat, fogorvosokat és az egészségügyi személyzet egyéb tagjait hivatásuknak felügyelet alatt tartott (internált) társaik érdekében való gyakorlására kötelezze, továbbá, hogy a felügyelet alatt tartott személyeket (internáltakat) a felügyeleti (internáló) hely igazgatási és fenntartási munkáira alkalmazza, hogy e személyeket konyhai vagy egyéb háztartási munkákkal megbízza, vagy oly munkára alkalmazza őket, amelyeknek rendeltetése a felügyelet alatt tartott személyeknek (internáltaknak) a légibombázásokkal vagy a háborúból eredő egyéb veszélyekkel szemben való védelme. Egyetlen felügyelet alatt tartott személy (internált) sem kötelezhető azonban oly munka elvégzésére, amelyre az egészségügyi hatóság fizikailag alkalmatlannak nyilvánította.

A fogva tartó Hatalom teljes felelősséget visel a munkafeltételekért, az orvosi kezelésért, a bérfizetésért, az üzemi balesetek és hivatási betegségek esetében fizetendő kártérítésért. Az említett munkafeltételeknek meg kell felelniük a belföldi jogszabályoknak és a fennálló gyakorlatnak; azok semmi esetre sem lehetnek rosszabbak annál, mint ami ugyanazon a vidéken ugyanolyan természetű munkánál szokásos. A munkabéretet a fogva tartó Hatalom, a felügyelet alatt tartott személyek (internáltak), és adott esetben a fogva tartó Hatalomtól különböző munkaadó közötti megállapodás útján méltányos módon kell meghatározni, figyelembe véve azt, hogy a fogva tartó Hatalom köteles ingyenesen gondoskodni a felügyelet alatt tartott személy (internált) tartásáról, és az egészségi állapota által megkívánt orvosi kezeléssel. A harmadik bekezdésben említett munkákra állandó jelleggel alkalmazott felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) a fogva tartó Hatalomtól méltányos munkabért kapnak. A munkafeltételek, valamint az üzemi balesetek és a hivatási betegségek esetén fizetendő térítés nem lehet kevesebb, mint amelyet ugyanazon a vidéken azonos természetű munka esetében alkalmaznak.

96. Cikk

Minden munkáskülönítmény valamely felügyeleti (internálási) helyhez tartozik. A fogva tartó Hatalom illetékes hatóságai és a felügyeleti (internálási) hely parancsnoka felelősek a jelen Egyezmény rendelkezéseinek a munkáskülönítménynél való betartásáért. A parancsnok jegyzéket vezet a hozzá tartozó munkáskülönítményekről, és azt a Védőhatalom, a Vörös kereszt Nemzetközi Bizottsága, valamint az egyéb emberbaráti szervezetek küldötteivel közli, ha azok a felügyeleti (internálási) helyeket meglátogatják.

VI. Fejezet

Személyi tulajdon és pénzübeli segélyforrások

97. Cikk

A felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) jogosultak a személyes használatra szolgáló tárgyakat maguknál tartani. Pénzt, csekket, értékpapírokat stb., valamint a tulajdonukban álló más értéktárgyakat csak az erre megállapított eljárás lefolytatása útján lehet tőlük elvenni. Mindezekről részletes elismervényt kell adni.

A pénzüsszegeket a 98. Cikkben szabályozott módon minden egyes felügyelet alatt tartott személy (internált) javára kell jóváírni annak számláján. Ezeket az összegeket nem lehet más

pénzre átváltani, kivéve, ha annak a területnek a jogszabályai, ahol a tulajdonost felügyelet alatt tartják, ezt előírják, vagy ha a felügyelet alatt tartott személy (internált) ehhez hozzájárul.

Az elsősorban személyi vagy érzelmi értékkel bíró tárgyakat nem szabad elvenni.

A felügyelet alatt tartott (internált) nőt csak nő motozhat meg. A felügyelet alatt tartott (internált) személyek szabadon bocsátásuk vagy hazaszállításuk alkalmával készpénzben megkapják a 98. Cikknek megfelelően vezetett számla egyenlegét, valamint mindazokat az összegeket, csekkeket, értékpapírokat stb., amelyeket felügyelet alatt tartásuk (internálásuk) ideje alatt tőlük elvettek, kivéve azokat a tárgyakat vagy értékeket, amelyeket a fogva tartó Hatalom saját hatályos jogszabályai értelmében megtart. Ha a felügyelet alatt álló személy (internált) tulajdonában levő tárgyat e jogszabályok alapján visszatartják, az érdekelt erről részletes tanúsítványt kap.

A felügyelet alatt tartott (internált) személyeknél levő családi okiratokat és személyazonossági igazolványokat csak elismervény ellenében lehet elvenni. A felügyelet alatt tartott személyeknek (internáltaknak) sohasem szabad személyazonossági igazolvány nélkül lenniük. Ha ilyennel nem rendelkeznek, a fogva tartó hatóságok különleges igazolványokat állítanak ki részükre, amelyek felügyelet alatt tartásuk (internálásuk) befejezéséig személyazonossági igazolványul szolgálnak.

A felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) bizonyos összeget készpénzben vagy vásárlási utalványokban bevásárlás céljából maguknál tarthatnak.

98. Cikk

Minden felügyelet alatt tartott személy (internált) élelmiszer és oly dolgok vásárlása céljából, mint dohány, piperecikkek stb., rendszeresen megfelelő pénzbeli juttatásban részesül. E juttatások hitelek és vásárlási utalványok alakjában is eszközölhetők.

A felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) ezenkívül, ha a fogva tartó Hatalom jogszabályai lehetővé teszik, pénzsegélyben részesülhetnek attól a Hatalomtól, amelynek állampolgárai, vagy egyébként a fennhatósága alá tartoznak, továbbá a Védőhatalmaktól, minden őket támogató szervezettől, valamint családjuktól és saját tulajdonuk jövedelméből. Az e Hatalom által juttatott segélyek összegének a felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) minden csoportjára (betegek, terhes asszonyok stb.) nézve egyformának kell lennie és sem a segélyösszegeknek e Hatalom által történő megállapításánál, sem pedig a fogva tartó Hatalom által történő szétosztásánál nem szabad a jelen Egyezmény 27. Cikkében tiltott megkülönböztetés alapján eljárni.

A fogva tartó Hatalom minden egyes felügyelet alatt tartott személy (internált) részére szabályszerű számlát vezet, amelyen a jelen cikkben említett juttatásokat, kapott munkabéreket, valamint a részére érkezett pénzküldeményeket számára jóvá kell írni. Ugyancsak számára kell jóváírni azokat a visszatartott összegeket is, amelyek felett az adott területen hatályban levő jogszabályok értelmében szabadon rendelkezhet. Az érdekelt területen hatályban levő jogszabályokkal összeegyeztethetően lehetővé kell tenni a felügyelet alatt tartott személynek (internáltaknak), hogy családjának és az általa eltartott személyeknek pénzsegélyeket küldhessen. E számláról - a fogva tartó Hatalom által megállapított korlátok között - felveheti a személyes kiadásaihoz szükséges összegeket. A felügyelet alatt tartott személynek (internáltaknak) mindenkor ésszerű lehetőséget kell biztosítani abból a célból, hogy számláját megtekinthesse, és arról kivonatot kapjon. E számlát kérelmére a Védőhatalommal is közölni kell, és a felügyelet alatt tartott személy (internált) áthelyezése esetén szintén át kell adni.

VII. Fejezet

Igazgatás és fegyelem

99. Cikk

Minden felügyeleti (internálási) helyet egy, a fogva tartó Hatalom rendes fegyveres erőihez tartozó tisztek közül, vagy a rendes polgári államigazgatás keretébe tartozó tisztviselők közül kiválasztott felelős tiszt vagy tisztviselő hatósága alá kell helyezni. Ennek a tisztnek vagy tisztviselőnek rendelkeznie kell a jelen Egyezmények hazája nyelvén vagy egyik nyelvén készült szövegével és felelős annak alkalmazásáért. A felügyelő személyzetet tájékoztatni kell az Egyezmény rendelkezéseiről és annak végrehajtására vonatkozó utasításokról.

A jelen Egyezmény és a jelen Egyezménynek megfelelően kötött külön megállapodások szövegét a felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) által értett nyelven a felügyeleti (internálási) helyen belül falragaszok útján kell közzétenni, vagy a felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) bizottságainak rendelkezésére kell bocsátani.

A szabályzatokat, rendeleteket, értesítéseket és bármilyen természetű közleményeket a felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) tudomására kell hozni, és azokat a felügyeleti (internálási) helyeken belül az általuk értett nyelven ki kell függeszteni.

A felügyelet alatt tartott személyekhez (internáltakhoz) egyénileg intézett összes rendeleteket és parancsokat szintén az általuk értett nyelven kell kiadni.

100. Cikk

A felügyeleti (internálási) helyeken a fegyelemnek az emberiség alapelveivel összhangban kell lennie, és semmi esetre sem adhatók ki oly rendszabályok, amelyek a felügyelet alatt tartott személyeket (internáltakat) olyan fizikai megerőltetésnek teszik ki, amelyek veszélyesek az egészségükre, illetve testi vagy lelki sanyargatást jelentenek számukra. A tetoválás vagy testi azonosító bélyegek és jelek alkalmazása tilos.

Különösen tilosak a huzamos ideig tartó állítások vagy sorakozók, büntető testgyakorlatok, katonai gyakorlatoztatás és az élelmezési megszorítások.

101. Cikk

A felügyelet alatt tartott személyeknek (internáltaknak) jogukban áll, hogy azokhoz a hatóságokhoz, amelyeknek hatalmában vannak, előterjessék a bánásmódra vonatkozó kérelmeiket.

Ugyancsak korlátlanul jogukban áll, hogy - ha szükségesnek tartják - akár a felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) bizottságainak közvetítésével, akár közvetlenül a Védőhatalom képviselőihez forduljanak azon tényeknek közlése végett, amelyek tekintetében a bánásmódot illetőleg panaszuk merül fel.

Ezeket a kérelmeket és panaszokat változtatás nélkül sürgősen továbbítani kell. Benyújtásuk még abban az esetben sem szolgálhat büntetés alapjául, ha alaptalannak bizonyulnak.

A felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) bizottságai a Védőhatalom képviselőinek időszakonként jelentéseket küldhetnek a felügyeleti (internálási) helyeken fennálló helyzetről és a felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) szükségleteiről.

102. Cikk

A felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) minden felügyeleti (internálási) helyen szabadon és titkos szavazással hat hónaponként bizottságot választanak, amely a fogva tartó Hatalom hatóságai, a Védőhatalmak, a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága és a felügyelet alatt tartott személyeket (internáltakat) segítő minden más szervezet előtti képviselőikre van hivatva. E bizottság tagjai újraválaszthatók.

A megválasztott felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) működésüket a választásnak a fogva tartó hatóság által történt megerősítése után kezdik meg. A megerősítés megtagadásának vagy az esetleges elmozdításnak indokait az érdekelt Védőhatalmakkal közölni kell.

103. Cikk

A felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) bizottságai kötelesek előmozdítani a felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) testi, erkölcsi és szellemi jólétét.

Különösen, ha a felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) egymás között kölcsönös segítő egyesületet létesítését határozzák el, ez a szervezet a bizottságok illetékessége alá tartozik, a jelen Egyezmény egyéb rendelkezései értelmében rájuk ruházott különleges feladatokon túl.

104. Cikk

A felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) bizottságainak tagjai nem kötelezhetők munkára, ha ez feladatuk teljesítését megnehezítené.

A bizottságok tagjai a felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) közül kiválaszthatják a részükre szükséges segítőket. Minden anyagi segítséget biztosítani kell számukra, különösen a feladatuk teljesítéséhez szükséges bizonyos mozgási szabadságot (a munkáskülönítmények meglátogatását, segélyküldemények átvételét stb.).

A bizottságok tagjainak a fogva tartó hatóságokkal, a Védőhatalmakkal, a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottságával és ennek képviselőjével, valamint a felügyelet alatt tartott személyeket (internáltakat) segítő szervezetekkel való postai és távirati érintkezésük érdekében biztosítani kell a megfelelő eszközöket. A munkáskülönítményeknél levő bizottsági tagoknak szintén lehetővé kell tenni, hogy a központi felügyeleti (internálási) hely bizottságával kapcsolatot tartsanak. Ez az érintkezés nem korlátozható és nem számítható be a 107. Cikkben említett keretbe.

A bizottsági tag áthelyezése előtt ésszerűen időt kell biztosítani részére annak érdekében, hogy utódját a folyamatban levő ügyekről tájékoztassa.

VIII. Fejezet

Külvilággal való kapcsolat

105. Cikk

A fogva tartó Hatalom, mihelyt védett személyeket felügyelet alá vett (internált), tájékoztatja azt a Hatalmat, amelynek a felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) állampolgárai vagy egyébként a fennhatósága alá tartoznak, valamint a Védőhatalmat a jelen fejezet rendelkezéseinek végrehajtása céljából kiadott szabályokról. A fogva tartó Hatalom hasonlóképpen közli velük ezen szabályok módosításait is.

106. Cikk

Minden felügyelet alatt tartott személynek (internálnak) lehetővé kell tenni a felügyelet alá vételkor (internálásakor), illetve a felügyelet alá helyezési (internálási) helyre való érkezéstől számított egy héten belül, a más felügyeleti (internálási) helyre avagy kórházba történt átszállítás esetén is az érkezéstől számított legkésőbb egy héten belül, hogy egyrészt közvetlenül a családjának, másrészt a 140. Cikkben említett Központi Irodának egy, lehetőleg a jelen Egyezményhez csatolt minta szerint készült internálási levelezőlapot küldjön, amelyben tájékoztatja őket felügyelet alá vételéről (internálásáról), címéről és egészségi állapotáról. Az említett levelezőlapokat a lehető legnagyobb gyorsasággal kell továbbítani és azoknak továbbítása semmiképpen nem késleltethető.

107. Cikk

A felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) jogosultak leveleket és levelezőlapokat küldeni és kapni. Ha a fogva tartó Hatalom szükségesnek tartja a valamennyi felügyelet alatt tartott személy (internált) által feladható levelek és levelezőlapok számának korlátozását, legalább havonként két, lehetőleg a jelen Egyezményhez csatolt minta szerint készült levél és négy levelezőlap elküldését engedélyezni kell. A felügyelet alatt tartott személyekhez (internáltakhoz) címzett levelek korlátozását csak az a Hatalom határozhatja el, amelynek ezek állampolgárai vagy egyébként a fennhatósága alá tartoznak, esetleg a fogva tartó Hatalom kérésére. Ezeket a leveleket és levelezőlapokat ésszerű határidőn belül kell továbbítani; nem késleltethetők és nem tarthatók vissza fegyelmi okokból.

Azok a felügyelet alatt tartott személyek (internáltak), akik már régóta nem kaptak hírt a családjukról, vagy akik rendes úton képtelenek hírt adni magukról, vagy hírt kapni hazulról, valamint azok, akiket jelentős távolság választ el családjuktól, a rendelkezésükre álló pénznemben fizetendő távirati díjak kiegyenlítése ellenében jogosultak táviratokat küldeni. A felügyelet alatt tartott személyt (internáltat) ez a kedvezmény elismert sürgősség esetén is megilleti.

A felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) általában anyanyelvükön leveleznek. Az összeütköző Felek megengedhetik a levelezést más nyelven is.

108. Cikk

A felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) akár posta útján, akár bármi más úton egyéni és együttes küldeményeket kaphatnak, amelyek különösen élelmiszereket, ruhaneműket, gyógyszereket, könyveket és vallási, tanulmányi, valamint szórakozási szükségleteik kielégítésére szolgáló tárgyakat tartalmazhatnak. Ezek a küldemények semmiképpen sem mentesíthetik a fogva tartó Hatalmat a jelen Egyezmény alapján terhelő kötelezettségei alól.

Ha e küldemények mennyiségének korlátozása katonai jellegű okokból válik szükségessé, úgy arról a Védőhatalmat, a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottságát és a felügyelet alatt tartott személyeket segítő minden más szervezetet, amely e küldemények továbbításával van megbízva, megfelelően értesíteni kell.

Az érdekelt Hatalmak - ha erre lehetőség van - külön megállapodásokban szabályozzák az egyéni és az együttes küldeményeket elküldésének módját, ami azonban semmi esetre sem késleltetheti a felügyelet alatt tartott személyeknek (internáltaknak) küldött segélycsomagok átvételét. Az élelmiszer- és ruházati csomagok nem tartalmazhatnak könyveket. Az orvosi segélyellátmányokat általában együttes csomagokban kell küldeni.

109. Cikk

Ha az érdekelt Hatalmak között az együttes segélycsomagok átvétele és szétosztása tekintetében külön megállapodás nem jön létre, az együttes segélyezést illetően a jelen Egyezményhez csatolt szabályzatot kell alkalmazni.

A fent említett külön megállapodások semmi esetre sem korlátozhatják a felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) bizottságainak a segélycsomagok birtokbavételére, azoknak szétosztására és azokról a címzettek érdekében rendelkezésre való jogát.

Ezek a megállapodások nem korlátozhatják azokat a jogokat sem, amelyek a Védőhatalom, a Vörös kereszt Nemzetközi Bizottsága vagy a felügyelet alatt tartott személyeket (internáltakat) segítő minden más szervezet azon képviselőit megilletik, akiknek feladata az együttes küldemények továbbítása és a címzettek közötti szétosztásának ellenőrzése.

110. Cikk

A felügyelet alatt tartott személyeknek (internáltaknak) szánt összes segélyküldemények mentesek mindennemű behozatali vám- és egyéb illetékfizetés, valamint a vám alól.

A felügyelet alatt tartott személyeknek (internáltaknak) szánt vagy általuk posta útján akár közvetlenül, akár a 136. Cikkben említett tájékoztató irodák, akár a 140. Cikkben említett Központi Tájékoztató Iroda közvetítésével küldött minden küldemény, ideértve a más országokból származó segélyt tartalmazó postacsomagok, valamint a pénzküldemények is, minden postai díj alól mentesek, mind a feladási és rendeltetési, mind a közbeeső országokban. Ebből a célból különösen a 1947. évi Egyetemes Postaegyezményben és az Egyetemes Posta Egyesületre vonatkozó megállapodásokban a táborokban vagy polgári börtönökben fogva tartott ellenséges állampolgárságú polgári egyének javára megállapított mentességek ezentúl kiterjednek a jelen Egyezmény védelme alatt álló felügyelet alatt tartott egyéb személyekre (internáltakra) is. Azok az országok, amelyek ezeknek a megállapodásoknak nem részesei, a mentességeket ugyanolyan feltételek mellett engedélyezni kötelesek.

A felügyelet alatt tartott személyeknek (internáltaknak) szánt oly segélyküldemények szállítási költségei, amelyek súlyuknál fogva vagy bármi más okból nem szállíthatók posta útján, a fogva tartó Hatalmat terhelik az ellenőrzése alatt álló összes területen. Az Egyezményben részes többi Hatalom a szállítási költségeket saját területén maga viseli.

E küldemények szállításából eredő azon költségek, amelyek nem esnek az előző bekezdések rendelkezése alá, a feladót terhelik.

A Magas Szerződő Felek törekedni fognak a felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) által vagy részükre feladott táviratok díjának lehetőség szerinti csökkentésére.

111. Cikk

Abban az esetben, ha az érdekelt Hatalmakat a katonai műveletek megakadályozzák a küldemények szállítása tekintetében a 106., 107., 108. és 113. Cikkben értelmében őket terhelő kötelezettségek teljesítésében, az érdekelt Védőhatalmak, a Vörös kereszt Nemzetközi Bizottsága és bármely más, az összeütköző Hatalmak részéről engedélyezett szervezet vállalkozhat ezen küldemények szállításának megfelelő eszközökkel (vasúti kocsikkal, tehergépkocsikkal, hajókkal vagy repülőgépekkel stb.) való lebonyolítására. A Magas Szerződő Felek ebből a célból törekedni fognak arra, hogy ezeket a szállítási eszközöket részükre megszerezzék és azok forgalmát engedélyezzék, különösen a szükséges mentesség biztosítása útján.

E szállítási eszközök egyszersmind felhasználhatók:

a) a 140. Cikkben említett Központi Tájékoztató Iroda és a 136. Cikkben említett nemzeti irodák közötti levelezés, jegyzékek és jelentések továbbítására;

b) a felügyelet alatt tartott személyekre (internáltakra) vonatkozó azon levelek és jelentések továbbítására, amelyeket a Védőhatalmak, a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága vagy a felügyelet alatt tartott személyeket (internáltakat) segítő bármely más szervezet küld meg akár a saját megbízottainak, akár az összeütköző Feleknek.

A jelen rendelkezések egyik összeütköző Felet sem korlátozhatják az előnyösebbnek látszó egyéb szállítási módok megszervezésében és a kölcsönös megállapodások szerinti feltételek mellett menlevelek kiállításában.

Ezen szállítási eszközök felhasználása folytán felmerült költségek - külön megállapodás hiányában - arányosan terhelik azokat az összeütköző Feleket, amelyek állampolgárai javára a szállítások történtek.

112. Cikk

A felügyelet alatt tartott személyeknek (internáltaknak) címzett vagy az általuk feladott levelek ellenőrzését (cenzúrázását) a lehető legrövidebb idő alatt kell lebonyolítani.

A felügyelet alatt tartott személyeknek (internáltaknak) szánt küldemények ellenőrzését nem szabad oly körülmények között végezni, amely az élelmiszereket megromlás veszélyének teszi ki. Az ellenőrzést a címzettnek vagy az általa meghatalmazott felügyelet alatt tartott (internált) társának jelenlétében kell fogatosítani. Az egyéni vagy együttes küldeményeknek a felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) részére való átadása semmi esetre sem késleltethető az ellenőrzéssel (cenzúrázással) járó nehézségek címén.

Az összeütköző Felek részéről katonai vagy politikai okokból elrendelt bármely levelezési tilalom csak ideiglenes jellegű lehet, és csak a lehető legrövidebb ideig tarthat.

113. Cikk

A fogva tartó Hatalmak a Védőhatalom vagy a 140. Cikkben említett Központi Iroda közvetítésével vagy egyéb kívánt módon minden tekintetben elősegítik a felügyelet alatt tartott személyeknek (internáltaknak) szánt vagy tőlük származó végrendeletek és meghatalmazások, és bármely más iratok továbbítását.

A fogva tartó Hatalmak minden esetben segíteni tartoznak a felügyelet alatt tartott személyeket (internáltakat) ezen okiratok kiállításában és kellő formában való hitelesítésében, különösen abban, hogy jogász véleményét kérhessék ki.

114. Cikk

A fogva tartó Hatalom a felügyelet (internálás) rendjével, valamint a hatályos jogszabályokkal összeegyeztethető minden lehetőséget megad a felügyelet alatt tartott személyeknek (internáltaknak) vagyonuk kezelése érdekében. Engedélyezheti, hogy e végett sürgős esetekben, és ha a körülmények lehetővé teszik, a felügyeleti (internálási) helyet elhagyhassák.

115. Cikk

Minden olyan esetben, amelyben valamely felügyelet alatt tartott személy (internált) bíróság előtt félként szerepel, a fogva tartó Hatalom a felügyelet alatt tartott személy (internált) kérésére

tartozik a bíróságot értesíteni az illető felügyelet alatt tartásáról és a törvényes keretek között ügyelni tartozik arra, hogy minden szükséges intézkedés megtörténjék annak érdekében, hogy a felügyelet alatt tartás ténye az ügy előkészítését, vitelét, illetve a bíróság által hozott ítélet végrehajtását illetően a felügyelet alatt tartott személyre (internáltra) nézve semmiféle joghátrányra se vezessen.

116. Cikk

Minden felügyelet alatt tartott személy (internált) szabályos időközökben és amilyen gyakran csak lehet, látogatókat fogadhat, különösen közeli hozzátartozókat.

Sürgős esetben, különösen valamely rokon halála vagy súlyos betegsége esetén a felügyelet alatt tartott személy (internált) részére a lehetőség szerint engedélyezni kell családjának meglátogatását.

IX. Fejezet

Büntető és fegyelmi megtorlás

117. Cikk

A felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) tartózkodó helyén hatályban levő jogszabályok - a jelen Fejezet rendelkezéseinek fenntartása mellett - továbbra is alkalmazást nyernek azokra a személyekre, akik a felügyelet alatt tartás ideje alatt bűncselekményt követnek el.

Ha a törvények, szabályzatok vagy általános rendelkezések a felügyelet alatt tartott személy (internált) által elkövetett oly cselekményeket nyilvánítanak büntetendőnek, amelyek nem lennének büntetendők, ha azokat nem felügyelet alatt tartott személy (internált) követte volna el, úgy ezek a cselekmények csak fegyelmi megtorlással sújthatók.

A felügyelet alatt tartott személy (internált) ugyanazon cselekményért és ugyanazon vádpont alapján csak egyszer büntethető.

118. Cikk

A bíróságok vagy a hatóságok a büntetés kiszabásánál a lehető legnagyobb mértékben figyelembe veszik azt a tény, hogy a terhelt nem a fogva tartó Hatalom állampolgára. Szabadon enyhíthetik a felügyelet alatt tartott személyre (internáltra) a bűncselekmény elkövetéséért kiszabott büntetést, és e tekintetben nincsenek e büntetés legalacsonyabb törvényes mértékének alkalmazásához kötve.

A napfény által még nem világított helyiségben való bebörtönzés és általában bárminő kegyetlenkedés kivétel nélkül tilos.

Azok a felügyelet alatt tartott személyek (internáltak), akik a rájuk fegyelmi vagy bírói úton kiszabott büntetést kitöltötték, nem részesíthetők más bánásmódban, mint más felügyelet alatt tartott személyek (internáltak).

A felügyelet alatt tartott személy (internált) által letöltött előzetes letartóztatás tartalmát be kell számítani a rá fegyelmi vagy bírói úton kiszabott minden szabadságvesztés büntetésbe.

A felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) bizottságait tájékoztatni kell az őket megbízó személyek ellen folyamatba tett minden büntetőeljárásról és annak eredményéről.

119. Cikk

A felügyelet alatt tartott személyekre (internáltakra) kiszabható fegyelmi büntetések:

1. pénzbüntetés, amely nem haladhatja meg annak a munkabérnek az 50%-át, amelyet a felügyelet alatt tartott személy (internált) a 95. Cikk rendelkezéseinek megfelelően kap, egy 30 napot meg nem haladó időszakban;
2. a jelen Egyezmény által biztosított bánásmódon felül nyújtott kedvezmények megvonása;
3. a napi két órát meg nem haladó és a felügyeleti (internálási) hely fenntartása érdekében végzett testi munka;
4. az elzárás.

A fegyelmi büntetések semmi esetre sem lehetnek embertelenek, durvák vagy a felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) egészségére veszélyesek. A fegyelmi büntetés kiszabásánál figyelembe kell venni az érintett személy korát, nemét és egészségi állapotát.

Ugyanazon büntetés tartama harminc egymás után következő napot még abban az esetben sem haladhat meg, ha a felügyelet alatt tartott személy (internált) a határozathozatal időpontjában több cselekményért vonható fegyelmileg felelősségre, függetlenül attól, hogy ezek a cselekmények egymással összefüggenek vagy sem.

120. Cikk

Az a felügyelet alatt tartott személy (internált), aki megszökik vagy a szökést megkísérli és elfogják, ezért a cselekményért még visszaesés esetében is csak fegyelmi büntetéssel sújtható.

A 118. Cikk harmadik bekezdésében foglalt rendelkezés figyelmen kívül hagyásával a szökés vagy szökési kísérlet miatt büntetett felügyelet alatt tartott személyeket (internáltakat) különleges felügyelet alá lehet helyezni, feltéve, hogy ez a felügyelet nem érinti egészségi állapotukat, hogy a felügyeleti (internálási) helyen foganatosítják, és nem jár a jelen Egyezményben nyújtott egyik biztosíték megszüntetésével sem.

A szökésnél vagy a szökési kísérletnél közreműködő felügyelet alatt tartott személyeket (internáltakat) ezért csak fegyelmi büntetéssel lehet sújtani.

121. Cikk

Ha a felügyelet alatt tartott személyt (internáltat) a szökés folyamán elkövetett bűncselekmények miatt bíróság elé állítják, a szökés vagy a szökés kísérlete még visszaesés esetén sem tekinthető súlyosbító körülménynek.

Az összeütköző Felek ügyelnek arra, hogy annak a kérdésnek az elbírálásánál, miszerint valamely felügyelet alatt tartott személy (internált) által elkövetett cselekmény büntetése fegyelmi vagy bírói útra tartozik-e, az illetékes hatóságok legnagyobb elnézést tanúsítsák, különösen, ha szökéssel vagy szökési kísérlettel összefüggő cselekményről van szó.

122. Cikk

A fegyelmi elleni vétséget képező cselekményeket azonnal ki kell vizsgálni. Ez különösen is vonatkozik a szökésre és a szökési kísérletre. Ha a felügyelet alatt tartott személy (internáltat) elfogják, a lehető leghamarabb át kell adni az illetékes hatóságoknak.

A felügyelet alatt tartott személy (internált) fegyelmi vétség esetében a lehető legrövidebb ideig tartható előzetes letartóztatásban és az semmiképpen sem haladhatja meg a tizennégy napot. Tartamát minden esetben be kell számítani a kiszabandó szabadságvesztés büntetésbe.

A 124. és a 125. Cikk rendelkezései alkalmazást nyernek a fegyelmi vétség miatt előzetes letartóztatásban levő felügyelet alatt álló személyekre (internáltakra) is.

123. Cikk

Fegyelmi büntetéseket - a bíróságoknak és a főhatóságok hatáskörének tiszteletben tartásával - csak a felügyeleti (internálási) hely parancsnoka, vagy olyan felelős tiszt, illetve tisztviselő szabhat ki, akire az fegyelmi hatáskörét átruházta.

A fegyelmi büntetés kiszabása előtt a terhelt felügyelet alatt tartott személyt (internáltat) pontosan tájékoztatni kell az ellene felhozott vádakról, és lehetőséget kell biztosítani részére, hogy megmagyarázza viselkedését és védekezzen. Jogosult tanúkat kihallgattatni, és ha szükséges, képesített tolmács szolgálatait igénybe venni. A határozatot a terhelt és a felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) bizottságának egy tagja előtt kell kihirdetni.

A fegyelmi határozat meghozatala és végrehajtása között egy hónapnál több idő nem telhet el.

Ha a felügyelet alatt tartott személyre (internáltra) újabb fegyelmi büntetést szabnak ki, az egyes büntetések végrehajtása között legalább három napi megszakításnak kell lenni, ha e büntetések egyike tíz vagy több napra terjed.

A felügyeleti (internáló) hely parancsnokának a kiszabott büntetésekről jegyzéket kell vezetni, amelyet a Védőhatalom képviselőinek rendelkezésére kell bocsátani.

124. Cikk

A felügyelet alatt tartott személyeket (internáltakat) a fegyelmi büntetés kitöltésére semmi esetre sem lehet büntetés-végrehajtási intézetekbe (fogházba, fegyintézetben, fegyenctelepre stb.) elhelyezni.

A fegyelmi büntetés kitöltésére rendelt helyiségeknek meg kell felelniük az egészségügyi követelményeknek; különösen megfelelő fekvőhellyel kell ellátni. A büntetésüket töltő felügyelet alatt tartott személyeknek (internáltaknak) lehetővé kell tenni, hogy magukat tisztán tarthassák.

A fegyelmi büntetést töltő felügyelet alatt tartott (internált) nőket más helyiségben kell fogva tartani, mint a férfiakat és közvetlen felügyeletükkel nőket kell megbízni.

125. Cikk

A fegyelmileg büntetett felügyelet alatt álló személyeknek (internáltaknak) módot kell adni, hogy mindennap testgyakorlatokat végezzenek és legalább két órán át a szabad levegőn tartózkodhassanak.

Kérélmükre meg kell engedni, hogy napi orvosi vizsgálaton jelenjenek meg. Az egészségi állapotuk folytán szükséges ápolásban kell őket részesíteni és megfelelő esetben a felügyeleti (internálási) hely betegszobájába vagy kórházba kell őket beutalni.

Jogosultak olvasni és írni, úgyszintén leveleket küldeni és kapni. Ugyanakkor el lehet rendelni, hogy a csomagokat és a pénzküldeményeket csak a büntetés kitöltése után kézbesítsék részükre; addig is a felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) bizottságának kell azokat átadni, amely a csomagokban levő romlandó árut a betegszobának adja le.

Egyetlen fegyelmileg büntetett felügyelet alatt tartott személy (internált) sem fosztható meg a 107. és a 143. Cikk rendelkezéseiben foglalt kedvezményektől.

126. Cikk

A 71-76. Cikkeket megfelelően alkalmazni kell a fogva tartó Hatalom saját területén tartózkodó felügyelet alatt tartott személyekkel (internáltakkal) szemben folyamatban lévő eljárásokra is.

X. Fejezet

A felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) áthelyezése

127. Cikk

A felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) áthelyezését mindig emberséges módon kell végrehajtani. Általában vasúton vagy más szállítási eszközökön kell őket szállítani, és legalább is olyan feltételek között, mint amilyenek között a fogva tartó Hatalom csapatainak áthelyezése történik. Ha az áthelyezést kivételesen gyalogszerrel kell végrehajtani, ennek csak akkor lehet helye, ha azt a felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) testi állapota megengedi, és semmi esetre sem szabad túlságosan nagy megerőltetésnek kitenni őket.

A fogva tartó Hatalom a felügyelet alatt tartott személyeket (internáltakat) áthelyezésük ideje alatt ivóvízről, valamint egészségük fenntartásához elegendő mennyiségű, minőségű és változatosságú élelmiszerről, továbbá ruházatról, megfelelő szállásról és orvosi ellátásról köteles gondoskodni. A fogva tartó Hatalom köteles minden óvintézkedést megtenni az áthelyezés alatt biztonságuk érdekében, és elutazásuk előtt köteles elkészíteni az áthelyezett felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) teljes névjegyzékét.

A beteg és sebesült felügyelet alatt tartott személyek (internáltak), valamint a terhes nők és a gyermekágyas anyák nem helyezhetők át addig, amíg az utazás egészségüket súlyosan veszélyeztetni, kivéve, ha biztonságuk ezt feltétlenül megköveteli.

Ha a harci övezet közeledik a felügyeleti (internálási) helyhez, az ott-tartózkodó felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) csak akkor helyezhetők át, ha áthelyezésük kellőképpen biztonságos feltételek mellett foganatosítható, vagy ha nagyobb veszély fenyegeti őket a visszamaradás, mint az áthelyezés esetén.

A fogva tartó Hatalomnak a felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) áthelyezésének elhatározásánál figyelemmel kell lenni azok érdekeire, különösen abból a szempontból, hogy az áthelyezés ne növelje hazaszállításuk vagy lakóhelyükre való visszatérésük nehézségeit.

128. Cikk

A felügyelet alatt tartott személyeket (internáltakat) áthelyezésük esetén indulásukról és új postai címükről hivatalosan tájékoztatni kell. Ezt a tájékoztatást megfelelő időben kell megadni, hogy elkészíthessék csomagjaikat és értesíthessék családjaikat.

A felügyelet alatt tartott személyeknek (internáltaknak) joguk van személyes tárgyaik, levelezésük és a címükre érkezett csomagok magukkal vitelére. Ezeknek súlyát, ha az áthelyezés körülményei megkövetelik, korlátozni lehet, de semmi esetre sem személyenként huszonöt kilónál kevesebbre. A régi felügyeleti (internálási) helyre címzett leveleket és csomagokat késedelem nélkül továbbítani kell.

A felügyeleti (internálási) hely parancsnoka a felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) bizottságával egyetértésben intézkedni tartozik a felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) közös javainak és azon csomagjainak átszállításáról, amelyeket a felügyelet alatt álló személyek

(internáltak) a jelen Cikk második bekezdése alapján elrendelt korlátozás következtében nem vihetnek magukkal.

XI. Fejezet

Elhalálozás

129. Cikk

A felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) végrendeleteiket átadhatják a felelős hatóságoknak, amelyek biztosítják azoknak megőrzését. A felügyelet alatt álló személyek (internáltak) halála esetében ezeket a végrendeleteket haladéktalanul meg kell küldeni az általuk megjelölt személyeknek.

Minden egyes felügyelet alatt tartott személy (internált) halálát orvosnak kell megállapítani, és arról a halál okát és bekövetkezésének körülményeit feltüntető bizonyítványt kell kiállítani.

Az elhalálozást a felügyeleti (internálási) hely területén hatályban levő előírásoknak megfelelően be kell jegyezni, és arról hivatalos halotti bizonyítványt kell kiállítani, melynek hiteles másolatát késedelem nélkül meg kell küldeni a Védőhatalomnak és a 140. Cikkben említett Központi Irodának.

130. Cikk

A felügyelet alatt tartó hatóságok gondoskodnak arról, hogy a felügyelet alatt tartás (internálás) ideje alatt elhunyt felügyelet alatt tartott személyeket (internáltakat) tisztességesen temessék el, ha lehetséges annak a vallásnak a szertartása szerint, amelyhez tartoztak, hogy sírjaikat tiszteletben és megfelelően karbantartsák, és úgy jelöljék meg, hogy azokat mindenkor meg lehessen találni.

Az elhunyt felügyelet alatt tartott személyeket (internáltakat) egyénileg kell eltemetni, kivéve az olyan szükséghelyzetet, amely csoportos eltemetést tesz szükségessé. A holttesteket csak abban az esetben szabad elhamvasztani, ha azt feltétlen egészségügyi okok, az elhunyt vallása vagy maga az elhunyt kívánta úgy. A halotti bizonyítványon az elhamvasztást az indok megjelölésével fel kell tüntetni. A hamvakat a fogva tartó hatóságok gondosan megőrzik, és azokat a közeli rokonoknak - a kívánságukra - a lehető leggyorsabban megküldik.

Amint a körülmények megengedik, és legkésőbb az ellenségeskedések befejeztével, a fogva tartó Hatalom az elhunyt felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) sírjainak jegyzékét a 136. Cikkben említett Tájékoztató Irodák útján megküldi azoknak a Hatalmaknak, amelyeknek az elhunytak állampolgárai voltak vagy egyébként a fennhatósága alá tartoztak. Ezek a jegyzékek az elhunyt felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) személyazonosságának megállapításához és a sírok pontos elhelyezésének megtartásához szükséges összes részleteket tartalmazzák.

131. Cikk

A felügyelet alatt tartó Hatalom azonnal hivatalos vizsgálatot indít, ha beigazolódik, vagy az a gyanú forog fenn, hogy valamely felügyelet alatt tartott személy (internált) halálát vagy súlyos sebesülését őr, másik felügyelet alatt tartott személy (internált) vagy bármely más személy okozta, illetve ha az elhalálozás oka ismeretlen.

Erről azonnal értesíteni kell a Védőhatalmat. Be kell szerezni a tanúk vallomását, a tanúvallomásokot tartalmazó jelentést pedig közölni kell az említett Hatalommal.

Ha a vizsgálat megállapítja egy vagy több személy bűnösségét, a fogva tartó Hatalom minden intézkedést megtesz a felelős személy vagy személyek bírósági felelősségre vonása érdekében.

XII. Fejezet

Szabadon bocsátás, hazaszállítás és semleges ország kórházában való elhelyezés

132. Cikk

A fogva tartó Hatalom a felügyelet (internálás) okának megszűntével minden felügyelet alatt tartott személyt (internáltat) köteles szabadon bocsátani.

Ezenkívül az összeütköző Felek az ellenségeskedések alatt a felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) bizonyos csoportjainak, nevezetesen gyermekeknek, terhes asszonyoknak, szoptató és kisgyermekes anyáknak, sebesülteknek és betegeknek vagy régóta felügyelet alatt tartott személyeknek (internáltaknak) szabadon bocsátása, hazaszállítása, lakóhelyükre visszatérése vagy semleges országban való kórházi elhelyezése tárgyában megállapodások kötésére fognak törekedni.

133. Cikk

A felügyelet alatt tartást (internálás) az ellenségeskedések befejeztével a lehető leggyorsabban meg kell szüntetni.

Ugyanakkor valamely összeütköző Hatalom területén a nem kizárólag fegyelmileg büntetendő cselekmények miatt büntetőeljárás alatt álló felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) az eljárás befejezéséig, és adott eseten a büntetés kitöltéséig visszatarthatók. Ugyanez a rendelkezés azokra is vonatkozik, akiket már megelőzőleg ítélték szabadságvesztés-büntetésre.

A fogva tartó Hatalom és az érdekelt Hatalmak közötti megállapodás alapján az ellenségeskedések vagy a terület megszállásának befejezése után bizottságokat kell alakítani a szétszórta felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) felkutatására.

134. Cikk

A Magas Szerződő Felek az ellenségeskedések vagy a megszállás befejezése után az összes felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) utolsó tartózkodó helyükre való visszatérésének biztosítására vagy hazaszállításának előmozdítására fognak törekedni.

135. Cikk

A fogva tartó Hatalom viseli a szabadon bocsátott, volt felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) azon helyekre való visszatérésének költségét, ahol felügyelet alá vételük (internálásuk) időpontjában tartózkodtak, vagy ha utazás közben vagy nyílt tengeren fogták le őket, utazásuk befejezéséhez vagy elindulási állomásukra való visszatérésükhöz szükséges költségeket.

Ha a fogva tartó Hatalom nem ad a területén való tartózkodásra jogosító engedélyt olyan szabadon bocsátott, volt felügyelet alatt tartott személynek (internálnak) akinek rendes

tartózkodó helye ott volt, hazaszállításának költségeit köteles megfizetni. Ha azonban a felügyelet alatt tartott személy (internált) saját választása szerint, vagy azon kormány iránti engedelmességből, amelynek állampolgára vagy egyébként fennhatósága alá tartozik, inkább hazájába tér vissza, a fogva tartó Hatalom nem tartozik a saját területének határain túl megfizetni a hazaszállítás költségeit. A fogva tartó Hatalom nem köteles továbbá megfizetni az olyan felügyelet alatt tartott személy (internált) hazaszállításának költségeit, akit a saját kérelmére helyeztek felügyelet alá (internáltak).

Ha a felügyelet alatt tartott személyeket (internáltakat) a 45. Cikknek megfelelően átszállítják, a költségek viselésének arányát az átszállító és fogadó Hatalmak megállapodással rendezik.

Az említett rendelkezések nem érintik azokat a külön megállapodásokat, amelyeket az összeütköző Felek az ellenség hatalmában levő állampolgáraik kicserélése és hazaszállítása tárgyában köthetnek.

V. Rész

TÁJÉKOZTATÓ IRODÁK ÉS A KÖZPONTI TÁJÉKOZTATÓ IRODA

136. Cikk

Mindegyik összeütköző Fél köteles az ellenségeskedések kezdetétől fogva és mindenfajta megszállás esetében hivatalos Tájékoztató Irodát felállítani, amelynek feladata a hatalmában levő védett személyekre vonatkozó információk átvétele és továbbítása.

Mindegyik összeütköző Fél a lehető legrövidebb idő alatt a Tájékoztató Iroda rendelkezésére bocsátja valamennyi két hétnél régebben őrizetbe vett, kényszer-tartózkodó helyre küldött vagy felügyelet alatt tartott (internált) személlyel kapcsolatban tett intézkedéseire vonatkozó adatokat. Ezenkívül utasítja különböző érdekelt szerveit, hogy ezeknek a védett személyeknek a helyzetében bekövetkezett változásokra, úgy mint átszállításukra, szabadon bocsátásukra, hazaszállításukra, szökésükre, kórházban való elhelyezésükre, valamint a születésekre és az elhalálozásokra vonatkozó adatokat sürgősen közöljék az Irodával.

137. Cikk

A nemzeti Tájékoztató Iroda egyfelől a Védőhatalmak, másfelől a 140. Cikkben említett Központi Iroda közvetítésével a védett személyekre vonatkozó adatokat a leggyorsabb úton sürgősen közli azzal a Hatalommal, amelynek a fent említett személyek állampolgárai, vagy amelynek területén tartózkodó helyük van. Az irodák ugyancsak válaszolnak a védett személyek ügyében hozzájuk intézett megkeresésekre.

A Tájékoztató Irodák a védett személyekre vonatkozó adatokat továbbítják, kivéve ha a továbbítás az érdekelt személyt vagy családját hátrányosan érintené. Azonban ebben az esetben sem tagadhatják meg a felvilágosítást a Központi Irodával szemben, amely e körülményekről való tájékoztatás esetén megteszi a 140. Cikkben jelzett szükséges óvintézkedéseket. Az Iroda írásbeli közléseit aláírással vagy pecséttel kell ellátni.

138. Cikk

A nemzeti Tájékoztató Iroda által kapott és általa továbbított felvilágosításoknak lehetővé kell tenniük a védett személy személyazonosságának pontos megállapítását és családjának gyors

értesítését. Minden személyre nézve tartalmazniuk kell legalább az illető családi nevét, utónevét, születésének helyét és pontos idejét, állampolgárságát, utolsó tartózkodó helyét, különös ismertetőjeleit, apjának utónevét és anyjának leánykori nevét, a vele szemben fogatosított intézkedések időpontját, természetét és fogatosításának helyét, a címét, ahová levelei címezhetőek, végül annak a személynek nevét és címét, akit értesíteni kell.

A súlyos beteg vagy súlyosan sérült felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) egészségi állapotára vonatkozó értesítéseket ugyancsak rendszeresen és ha lehetséges, hetenként kell továbbítani.

139. Cikk

A Tájékoztató Iroda feladatát képezi ezenkívül az is, hogy összegyűjtse és az érdekeltekhez közvetlenül vagy a Központi Iroda útján továbbítsa a 136. Cikkben meghatározott védett személyek által, különösen hazaszállításuk, szabadon bocsátásuk vagy szökésük alkalmával, illetve elhalálozásukkor hátrahagyott összes személyes értéktárgyakat. Ezeket a tárgyakat az Iroda lepecsételt csomagokban küldi meg, amelyekhez csatolni kell azoknak a személyeknek a személyazonosságát pontosan megállapítható nyilatkozatokat, akiknek tulajdonában voltak ezek a tárgyak, továbbá a csomagok teljes leltárát. Az ilyen természetű értéktárgyak átvételéről és elküldéséről részletes jegyzékeket kell vezetni.

140. Cikk

A védett személyek, különösen a felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) ügyeivel foglalkozó Központi Tájékoztató Irodát semleges országban kell felállítani. A Vörös kereszt Nemzetközi Bizottsága, ha szükségesnek látja, javasolja az érdekeltek Hatalmaknak az ilyen Iroda felállítását, amely azonos lehet a hadifoglyokkal való bánásmód tárgyában 1949. augusztus 12-én kötött genfi Egyezmény 123. Cikkében említett Irodával.

Ennek az Irodának feladata a 136. Cikkben meghatározott jellegű minden hivatalos vagy magánúton beszerezhető felvilágosítás összegyűjtése, és ezeknek a lehető leggyorsabb eljuttatása ahhoz az országhoz, amelyből az érdekeltek származnak, vagy ahol tartózkodó helyük volt, kivéve, ha a felvilágosítás közzlése azokra a személyekre nézve, akikre vonatkoznak, vagy családjukra nézve, hátrányos lehet. Az Iroda számára az összeütköző Felek részéről a közzlések fogatosítása érdekében minden segítséget meg kell adni.

Kívánatos, hogy a Magas Szerződő Felek és különösen azok, amelyeknek állampolgárai élvezik a Központi Iroda szolgálatait, az Irodát a szükséges pénzügyi támogatásban részesítsék.

Az előző rendelkezéseket nem lehet úgy értelmezni, mintha korlátozni kívánnák a Vörös kereszt Nemzetközi Bizottságának és a 142. Cikkben meghatározott segélyegyesületeknek emberbaráti tevékenységét.

141. Cikk

A nemzeti Tájékoztató Irodák és a Központi Tájékoztató Iroda a postai szállítás tekintetében díjmentességet, valamint a 110. Cikkben meghatározott mentességeket és lehetőség szerint a távirati díj alóli mentességet vagy legalábbis jelentős díjmérséklést élveznek.

IV. Cím

AZ EGYEZMÉNY VÉGREHAJTÁSA

I. Rész

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

142. Cikk

A fogva tartó Hatalmak saját biztonságuk vagy bármely más ésszerű igény biztosítása érdekében elengedhetetlen intézkedések fenntartása mellett biztosítani kötelesek a vallási szervezetek, a segélyegyesületek vagy a védett személyeket segítő bármely más szervezet és megfelelően meghatalmazott küldötteik részére, hogy a védett személyeket látogathassák, közöttük segélyeket, bárhonnan eredő nevelési, szórakoztatási vagy vallási célra szolgáló anyagot szétosszanak, vagy hogy segítsék őket a felügyeleti (internálási) helyen belüli szabadidejük megszervezésében. Az előbb említett egyesületek vagy szervezetek akár a fogva tartó Hatalom területén, akár más országokban létesíthetők, illetve nemzetközi jellegűek is lehetnek.

A felügyelet alatt tartó Hatalom korlátozhatja azoknak az egyesületeknek vagy szervezeteknek a számát, amelyeknek küldötteit területén és ellenőrzése mellett tevékenység folytatására jogosítja fel, feltéve, hogy ez a korlátozás nem akadályozza meg az összes védett személyek részére nyújtandó hathatós és elegendő támogatást.

A Vöröskereszt Nemzetközi Bizottságának különleges helyzetét ezen a téren mindenkor el kell ismerni, és tiszteletben kell tartani.

143. Cikk

A Védőhatalmak képviselői vagy küldöttei jogosultak minden helyet felkeresni, ahol védett személyek tartózkodnak, különösen a felügyelet alatt tartásra (internálásra) és fogva tartásra szolgáló helyeket, valamint a munkahelyeket.

Bemehetnek a védett személyek részéről használt összes helyiségekbe, és velük tanúk nélkül, szükség esetén tolmács segítségével érintkezhetnek.

E látogatások csak feltétlen katonai szükségből tilthatók meg, kivételesen és átmenetileg. A látogatások tartama és gyakorisága nem korlátozható.

A Védőhatalmak képviselői és küldöttei szabadon választhatják meg a helyet, amelyet meglátogatni kívánnak. A fogva tartó vagy megszálló Hatalom, a Védőhatalom és adott esetben a meglátogatandó személyek hazai Hatalma megállapodhatnak abban, hogy a felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) honfitársai is részt vehessenek ezekben a látogatásokban.

A Vöröskereszt Nemzetközi Bizottságának küldötteit ugyanezek az előjogok illetik meg. E küldöttek kijelöléséhez annak a Hatalomnak a hozzájárulása szükséges, amelynek hatósága alá azok a területek tartoznak, amelyeken tevékenységüket kifejteni szándékoznak.

144. Cikk

A Magas Szerződő Felek kötelezettséget vállalnak a jelen Egyezmény szövegének saját országukban mind béke, mind háború idején a lehető legszélesebb körben való terjesztésére, különösen, hogy tanulmányozását beiktatják a katonai, és ha lehetséges, a polgári oktatási tervbe oly módon, hogy az Egyezmény alapelveit az összes fegyveres erők és a lakosság is megismerje.

A polgári, katonai, rendőri és egyéb hatóságokat, amelyek háború idején a védett személyekért felelősek, el kell látni az Egyezmény szövegével, és őket különlegesen oktatni kell az Egyezmény rendelkezéseire.

145. Cikk

A Magas Szerződő Felek a Svájci Szövetségi Tanács, az ellenségeskedések folyamán pedig a Védőhatalmak útján közlik egymással a jelen Egyezmény hivatalos fordítását, valamint az Egyezmény alkalmazásának biztosítása céljából kibocsátott jogszabályokat és egyéb rendelkezéseket.

146. Cikk

A Magas Szerződő Felek kötelezettséget vállalnak, hogy minden szükséges törvényhozási intézkedést megtesznek abból a célból, hogy megfelelő büntetéssel sújtsák azokat a személyeket, akik a jelen Egyezmény valamely rendelkezését a következő Cikkben meghatározott módon súlyosan megsértették, vagy annak megsértésére utasítást adtak.

Mindegyik Szerződő Fél köteles felkutatni azokat a személyeket, akiket e súlyos jogsértések elkövetésével, vagy azok elkövetésére utasítás adásával gyanúsítanak, és köteles e személyeket tekintet nélkül állampolgárságukra, saját bíróságai elé állítani. Joga van arra is, hogy ezeket a személyeket - ha ezt az eljárást előnyben részesíti - a saját jogszabályaiban megállapított feltételek mellett, ítélezés céljából átadja a bűncselekmény üldözésében érdekelt valamely más Szerződő Félnek, feltéve, hogy ennek a Szerződő Félnek e személyekkel szemben elegendő terhelő bizonyíték áll rendelkezésére (prima facie).

Mindegyik Szerződő Fél megteszi a szükséges intézkedéseket a jelen Egyezmény rendelkezéseit sértő cselekmények megszüntetésére, ha azok nem is merítik ki a következő cikkben meghatározott súlyos jogsértéseket.

A vádlottakat minden körülmények között megilleti a tisztességes eljárás és védelem biztosítékai, amelyek nem lehetnek a hadifoglyokkal való bánásmód tárgyában 1949. augusztus 12-én kötött genfi Egyezmény 105. Cikk és következő cikkeiben megállapított biztosítékoknál kedvezőtlenebbek.

147. Cikk

Az előző Cikkben említett súlyos jogsértésnek az alábbi tényállások bármelyikét kimerítő cselekmények tekintendők, ha azokat a jelen Egyezmény által védett személyek vagy dolgok ellen követik el: a szándékos emberölés, a kínzás vagy embertelen bánásmód, ideértve a biológiai kísérleteket, nagy fájdalom szándékos előidézése vagy a testi épség, illetve egészség súlyos megsértése, a védett személy jogellenes elhurcolása vagy áthelyezése, illetve a jogellenes fogva tartása, a védett személynek az ellenséges Hatalom fegyveres erőiben való szolgálatra kényszerítése, illetve a védett személynek a jelen Egyezmény rendelkezéseinek megfelelő tisztességes és szabályos eljáráshoz való jogától való megfosztása, túszok szedése, vagyontárgyoknak a katonai szükség által nem indokolt, nagymérvű, jogellenes és önkényes megsemmisítése, illetve eltulajdonítása.

148. Cikk

Valamely Magas Szerződő Fél sem magát, sem más Szerződő Felet nem mentesíthet az előző Cikkben meghatározott jogsértések miatt reá vagy más Szerződő Félre háruló felelősség alól.

149. Cikk

Az Egyezmény minden állítólagos megsértése esetében valamely összeütköző Fél kérelmére az érdekelt Felek által megállapítandó eljárás szerint vizsgálatot kell indítani.

Ha vizsgálati eljárásra vonatkozólag nem jön létre megegyezés, a Felek választottbíró kijelölésében állapodnak meg, aki megállapítja a követendő eljárást.

Ha a jogsértés tényét megállapították, az összeütköző Felek azt a lehető leggyorsabban megszüntetik és megakadályozzák.

II. Rész

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

150. Cikk

A jelen Egyezmény angol és francia nyelven készült. Mindkét szöveg egyaránt hiteles.

A Svájci Szövetségi Tanács gondoskodik az Egyezmény orosz és spanyol nyelvű hivatalos fordításának elkészítéséről.

151. Cikk

A jelen Egyezmény a mai keltezést viseli, és a Genfben, 1949. április 21-én megnyitott Értekezleten képviselt Hatalmak nevében 1950. február 12-ig írható alá.

152. Cikk

A jelen Egyezményt, amint lehetséges, meg kell erősíteni, és a megerősítő okiratokat Bernben kell letenni.

Mindegyik megerősítő okirat letételéről jegyzőkönyvet kell felvenni, amelynek hiteles másolatát a Svájci Szövetségi Tanács megküldi mindazon Hatalmaknak, amelyeknek nevében az Egyezményt aláírták vagy a csatlakozást bejelentették.

153. Cikk

A jelen Egyezmény legalább két megerősítő okirat letételétől számított hat hónap múlva lép hatályba.

Ezután a Magas Szerződő Felek mindegyikére nézve a saját megerősítő okiratának letételétől számított hat hónap múlva lép hatályba.

154. Cikk

A szárazföldi háború törvényeire és szokásaira vonatkozólag 1899. július 29-én vagy 1907. október 18-án kelt hágai Egyezményben részes ama Hatalmak közötti viszonylatban, amelyek a jelen Egyezményben is részesek, a jelen Egyezmény kiegészíti az említett hágai Egyezményhez mellékelt Szabályzat II. és III. fejezetét.

155. Cikk

A jelen Egyezmény hatálybalépésének napjától kezdve csatlakozásra nyitva áll mindazon Hatalmak részére, amelyek nevében az Egyezményt nem írták alá.

156. Cikk

A csatlakozásokat a Svájci Szövetségi Tanácsnak írásban kell bejelenteni, és azok kézhezvételének időpontját követő hat hónap elteltével válnak hatályossá.

A Svájci Szövetségi Tanács a csatlakozásokat mindazon Hatalmakkal közli, amelyek nevében az Egyezményt aláírták, vagy a csatlakozást bejelentették.

157. Cikk

A 2. és a 3. Cikkekben említett helyzetek bekövetkezése esetén az összeütköző Hatalmak részéről az ellenségeskedések vagy a megszállás megkezdése előtt vagy után letett megerősítés és bejelentett csatlakozás azonnal hatályba lép. Az összeütköző Hatalmaktól beérkező megerősítések vagy csatlakozások közlését a Svájci Szövetségi Tanács a leggyorsabb módon fogantatosítja.

158. Cikk

Mindegyik Magas Szerződő Fél felmondhatja a jelen Egyezményt.

A felmondást a Svájci Szövetségi Tanácsnak írásban kell bejelenteni, amely erről az összes Magas Szerződő Felek Kormányát tájékoztatja.

A felmondás a Svájci Szövetségi Tanácshoz intézett bejelentéstől számított egy év elteltével válik hatályossá. Az a felmondás azonban, amelyet akkor jelentenek be, amikor a felmondó Hatalom összeütközésben vesz részt, nem válik hatályossá a békekötésig és amíg a jelen Egyezménnyel védett személyek szabadon bocsátásra és hazaszállításra irányuló műveletek befejezést nem nyertek.

A felmondás csak a felmondó Hatalommal szemben érvényes. Semmi kihatása nincs azokra a kötelezettségekre, amelyeket a nemzetközi jognak a művelt nemzetek között kialakult szokásaiból, az emberiség törvényeiből és az emberiség közlelkiismeretének követelményeiből folyó általános elvei értelmében az összeütköző Felek továbbra is teljesíteni tartoznak.

159. Cikk

A Svájci Szövetségi Tanács a jelen Egyezményt az Egyesült Nemzetek Titkárságánál regisztráltatja. A Svájci Szövetségi Tanács tájékoztatja továbbá az Egyesült Nemzetek Titkárságát azokról a megerősítésekről, csatlakozásokról és felmondásokról is, amelyeket a jelen Egyezménnyel kapcsolatban hozzá eljuttattak.

Ennek hitelül az alulírottak meghatalmazásaik letétele után a jelen Egyezményt aláírták.

Készült Genfben, 1949. augusztus 12-én angol és francia nyelven, az eredeti példány a Svájci Szövetség levéltárában marad letéve. A Svájci Szövetségi Tanács az Egyezmények egy-egy hitelesített másolatát az összes aláíró Államok részre megküldi, valamint azoknak az Államoknak is, amelyek az Egyezményhez csatlakoztak.

I. Melléklet

Az egészségügyi és biztonsági övezetekre és helységekre vonatkozó megállapodás-tervezet

1. Cikk

Az egészségügyi és biztonsági övezetek szigorúan a hadrakelt fegyveres erők sebesültjei és betegek helyzetének javítása tárgyában 1949. augusztus 12-én kötött genfi Egyezmény 23. Cikkében, valamint a polgári lakosságnak háború idején való védelme tárgyában 1949. augusztus 12-én kötött genfi Egyezmény 14. Cikkében említett személyek, továbbá ezen övezetek és helységek megszervezésével és igazgatásával, illetve az ott összegyűjtött személyek gondozásával megbízott személyzet részére vannak fenntartva.

Mindazonáltal azok a személyek, akiknek állandó tartózkodó helyük ezen övezetekben van, jogosultak ott-tartózkodni.

2. Cikk

Azok a személyek, akik bármely címen valamely egészségügyi és biztonsági övezetben tartózkodnak, sem az övezeten belül, sem azon kívül nem végezhetnek a katonai műveletekkel vagy a hadianyag-termeléssel közvetlen kapcsolatban álló munkát.

3. Cikk

Az egészségügyi és biztonsági övezetet létesítő Hatalom köteles megtenni a megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy megtiltsa az oly személyek belépését az övezetbe, akiknek nincs joguk ott-tartózkodni vagy odamenni.

4. Cikk

Az egészségügyi és biztonsági övezeteknek a következő feltételeknek kell megfelelniük:

- a) az övezetet létesítő Hatalom által ellenőrzött területnek csak kis részére terjedhetnek ki;
- b) befogadási képességükhöz viszonyítva csak ritkán népesíthetők be;
- c) minden katonai célponttól, fontos ipari vagy államigazgatási létesítménytől távol kell lenniük és ilyenekkel nem szabad rendelkezniük;
- d) nem helyezhetők el olyan vidéken, amelynek a hadviselés szempontjából minden valószínűség szerint jelentősége lehet.

5. Cikk

Az egészségügyi és biztonsági övezetekre a következő kötelezettségek vonatkoznak:

- a) a távközlési létesítményeket és szállítási eszközöket, amelyekkel rendelkezhetnek, nem szabad katonai személyzet és hadianyag továbbítására használni, ideértve az egyszerű átszállítást is;
- b) az övezeteket semmilyen körülmények között sem szabad katonailag védelmezni.

6. Cikk

Az egészségügyi és biztonsági övezeteket az övezet széleire és az épületekre elhelyezett fehér alapon haránt futó vörös szalagokkal kell megjelölni.

A kizárólag a sebesültek és a betegek részére fenntartott övezeteket fehér alapon levő vörös keresztrel (vörös félholddal, vörös oroszlánnal és nappal) lehet megjelölni.

Az övezetek megfelelő világítással éjjel is megjelölhetők.

7. Cikk

A Hatalmak már békében vagy az ellenségeskedések megkezdésekor az összes Magas Szerződő Félhez eljuttatják az általa ellenőrzött területen létesített egészségügyi és biztonsági övezetek jegyzékét. Ugyancsak tájékoztatja őket az összeütközés folyamán létesített minden új övezetéről is.

Amint az ellenfél a fent említett közlést megkapta, az övezet szabályszerűen létrejött.

Ha azonban az ellenfél úgy ítéli meg, hogy a jelen megállapodásban előírt valamely feltétel nem teljesült, az övezet elismerését megtagadhatja, és ezt sürgősen közli a Féllel, amelyhez az övezet tartozik, vagy elismerését a 8. Cikkben szabályozott ellenőrzés lefolytatásától teheti függővé.

8. Cikk

Minden Hatalom, amely az ellenfél által létesített egy vagy több biztonsági övezetet elismert, kérheti, hogy egy vagy több külön bizottság ellenőrizze, hogy az övezetek megfelelnek-e a jelen megállapodásban foglalt feltételeknek és kötelezettségeknek.

A külön bizottságok tagjai részére ebből a célból mindenkor szabad belépést kell biztosítani a különböző övezetekbe és állandó jelleggel ott is tartózkodhatnak. Ellenőrző feladatuk teljesítéséhez minden szükséges eszközt meg kell adni.

9. Cikk

Abban az esetben, ha a külön bizottságok a jelen megállapodás rendelkezéseivel ellentétes tényeket állapítanak meg, erre azonnal figyelmeztetik azt a Hatalmat, amelyhez az övezet tartozik és azok kiküszöbölésére ötnapos határidőt szabnak. Mindezekről tájékoztatják azt a Hatalmat, amely az övezetet elismerte.

Ha a határidő elteltéig az a Hatalom, amelyhez az övezet tartozik, nem vette figyelembe a hozzá intézett figyelmeztetést, az ellenfél kijelentheti, hogy ezen övezet tekintetében a jelen megállapodás nem köti többé.

10. Cikk

Azok a Hatalmak, amelyek egy vagy több egészségügyi és biztonsági övezetet létesítettek, valamint az ellenfelek, amelyekkel ezeknek létesítését közölték, kinevezik vagy a Védőhatalmak, illetőleg a semleges Hatalmak által kijelöltetik azokat a személyeket, akik a 8. és a 9. Cikkben említett külön bizottságok tagjai lehetnek.

11. Cikk

Az egészségügyi és biztonsági övezeteket semmiféle körülmények között sem szabad megtámadni. Az összeütköző Felek kötelesek mindig védeni és tiszteletben tartani azokat.

12. Cikk

Valamely terület megszállása esetén az ott levő egészségügyi és biztonsági övezeteket továbbra is tiszteletben kell tartani, és erre a célra kell használni.

A megszálló Hatalom azonban, abban az esetben, ha biztosította az ott összegyűjtött személyek elhelyezését, megváltoztathatja ezeknek az övezeteknek a rendeltetését.

13. Cikk

A jelen megállapodás azokra a helységekre is alkalmazást nyer, amelyeket a Hatalmak ugyanazokra a célokra használnak, mint az egészségügyi és biztonsági övezeteket.

II. Melléklet

A felügyelet alatt tartott (internált) polgári személyek együttes segélyezésére vonatkozó szabályzat tervezete

1. Cikk

A felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) bizottságai jogosultak a reájuk bízott együttes segélyküldeményeket szétosztani az igazgatásilag a táborukhoz tartozó összes felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) között, ideértve azokat is, akik kórházban, börtönben vagy más büntető intézetekben vannak.

2. Cikk

A segélyküldemények szétosztása az ajándékozó utasításai és a felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) bizottságai részéről megállapított terv szerint történik. A gyógyszerküldemények szétosztásának azonban lehetőleg az illetékes orvosi vezetőkkel egyetértésben kell történnie, és ez utóbbiak a kórházakban és egyéb gyógyintézetekben a betegek szükségletei által indokolt helyzetben eltérhetnek az említett utasításoktól. Az így meghatározott korlátozásokon belül az elosztást mindig méltányos módon kell foganatosítani.

3. Cikk

A felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) bizottságainak tagjai jogosultak a felügyeleti (internálási) helyükhöz közel eső vasútállomásokra vagy az együttes segélycsomagok egyéb érkezési helyére elmenni a kapott áruk minőségének és mennyiségének ellenőrzése céljából, és hogy erről részletes jelentést készíthessenek az ajándékozók részére.

4. Cikk

A felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) bizottságai megkapják a szükséges eszközöket ahhoz, hogy ellenőrizhessék, hogy az együttes segélyek szétosztása felügyeleti (internálási) helyük minden részlegében utasításuknak megfelelően történt-e.

5. Cikk

A felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) bizottságai jogosultak kitölteni és kitöltetni a munkáskülönítményekben a felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) bizottságának ottani tagjai, a kórházakban és a gyógyintézetekben pedig az illetékes orvosi vezetők útján az együttes küldeményekre (szétosztás, költségek, mennyiségek stb.) vonatkozó és az ajándékozóknak szánt űrlapokat és kérdőíveket. Ezeket a megfelelően kitöltött űrlapokat és kérdőíveket késedelem nélkül meg kell küldeni az ajándékozóknak.

6. Cikk

A felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) bizottságai abból a célból, hogy a felügyeleti (internálási) helyükön felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) részére az együttes segélyek rendszeres szétosztását biztosítsák és a felügyelet alá helyezett személyek (internáltak) újabb csoportjának esetleges érkezése folytán előálló szükségleteket is kielégíthessék, jogosultak az együttes segélyekből elegendő tartalékot létesíteni és visszatartani. Erre a célra megfelelő raktárakat kell rendelkezésükre bocsátani; mindegyik raktárt két zárral kell ellátni, az egyiknek kulcsait a felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) bizottsága, a másikkal kulcsait a felügyeleti (internálási) hely parancsnoka őrzi.

7. Cikk

A Magas Szerződő Felek és különösen a fogva tartó Hatalmak, lehetőség szerint és a lakosság élelmszer-ellátására vonatkozó szabályoknak megfelelően, kötelesek megengedni a felügyelet alatt tartott személyeket (internáltakat) illető együttes segélyek szétosztása céljából a területükön eszközöndő bevásárlásokat. Hasonlóan kötelesek lehetővé tenni az e bevásárlások érdekében foganatosított pénzáttalásokat és egyéb pénzügyi, technikai és igazgatási intézkedéseket is.

8. Cikk

Az előző rendelkezések nem érintik a felügyelet alatt tartott személyek (internáltak) jogát arra, hogy a felügyeleti (internálási) helyre érkezésük előtt, vagy áthelyezésük során is, együttes segélyeket kaphassanak, továbbá azt, hogy a Védőhatalomnak, a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottságának, valamint a felügyelet alatt tartott személyeket (internáltakat) támogató bármely más szervezetnek a segélyek továbbításával megbízott képviselői a segélyeknek a címzettek közötti szétosztását az általuk célszerűnek tartott más módon biztosítsák.

III. Melléklet

I. Levelezőlap a felügyelet alá helyezésről (internálásról)

I. Előlap

Polgári internáltak szolgálata

Díjmentes

LEVELEZŐLAP

Fontos!

Ezt a lapot minden internáltnak internálás után azonnal és mindannyiszor, valahányszor kórházba vagy más internálási helyre való áthelyezés következtében címet változtat, ki kell tölteni.

Ez a lap független attól a különleges levelezőlaptól, amelyet az internált jogosult családjának küldeni.

Védett	Személyek
Központi	Tájékoztató
Irodája	
Vöröskereszt	Nemzetközi
Bizottsága	

Valódi méret: 10x15 cm

II. Hátlap

Olvasható, nyomtatott betűkkel írandó

1. Állampolgárság:

.....

.....

.....

2. Családi név:

3. Utónevek (teljesen kiírva):

.....

.....

.....

4. Atyja

utóneve:

.....

5. Születési ideje:

.....

.....

6. Születési helye:

.....
7. Foglalkozása:
.....

.....
8. Az internálás előtti cím:
.....

9. A család címe:
.....
.....

*10. Internálták (vagy érkezett a
.....
..... számú kórházból stb.)
.....

*11. Egészségi állapota:
.....

12. Jelenlegi cím:
.....
.....

.....
13. Kelet 14. Aláírás
.....

* A meg nem felelős szöveg törlendő.
- Ezekhez az adatokhoz semmi sem fűzhető hozzá. -
Lásd a magyarázatot a túloldalon.

II. Levél

Polgári internáltak szolgálata

Díjmentes

.....-nak

Utca és házszám
Rendeltetési hely (nagybetűkkel)
Tartomány vagy megye
Ország (nagybetűkkel)

Feladó:
Családi név és utónevek:
Születési idő és hely:
Internálási cím:

A levél mérete: 29x15 cm.

III. Levelezőlap

Polgári internáltak szolgálata

Díjmentes

LEVELEZŐLAP

.....-nak

Utca és házszám:
Rendeltetési hely (nagybetűkkel):
Tartomány vagy megye:
Ország (nagybetűkkel):

Feladó:
Családi név és utónevek:
Születési idő és hely:
Internálási cím:

Kelt:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Csak a vonalakra szabad írni és nagyon olvashatóan!

A levelezőlap mérete: 10x15 cm.

Alírási időpontja:	1949. augusztus 12.
--------------------	----------------------------

Hatályba lépés időpontja:	1950. október 21.
A Magyar Köztársaság vonatkozásában történő hatályba lépés időpontja:	1955. február 3. (1954. 32. tvr.)
Közzétéve:	MK 2000/112. (2000. IX. 16.) 2000/20. Nemzetközi szerződés a <i>külgügyminisztertől</i>